

Samsun'da Sebze
Üretim Sektörü

Sığırlarda Nodüler
Ekzantemi

Samsun'da Su
Ürünlerine Genel
Bakış

Tarım Arazilerinde
Bölünmeye Son!

Ekmeğini
Topraktan
Çıkarırlar

Fındıkta Külleme
Hastalığına
Dikkat!

Tarım İşçilerinin
Sosyal Güvencesi

2015
DÜNYA TOPRAK YILI

Samsun İl Gıda Tarım ve Hayvancılık
Müdürlüğü Adına
SAHİBİ

Kadir GÜVEN
İl Müdürü

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
Erol BAŞ

YAYIN KURULU
Erol BAŞ
Lale BAYKAL
Gürsel BALCI
Fuat COŞKUN
Bekir KARAOĞLANOĞLU
İcabi ÇAĞAN
Orhan ŞANLI
Sema GÜLTEN
İsa SEZGİN
Arzu KARACA AYTAÇ
Ahmet ŞENOĞLU
Serpil GÜL

FOTOĞRAFLAR
Recep YAPINCAK

YÖNETİM YERİ ADRESİ

Samsun İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü
Kılıçdede Mah. Abdülhakhamit Cad.
No: 7 - 55060 İlkadım / SAMSUN

TELEFON

0362 231 37 00 / 270

FAKS

0362 233 21 63

E-MAİL

ktv@samsuntarim.gov.tr

WEB

http://www.samsun.tarim.gov.tr

TASARIM - BASKI - CİLT

Hacıbey Ceylanağ - 0362 431 1 444 - Sn: 16281
Pazar Mh. Necati Efendi Sk. No.47 İlkadım/SAMSUN

ISSN: 130-7588

Samsun İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü
Yayını olan SAMTİM Dergisi
Yaygın Süreli Yayındır.

İÇİNDEKİLER

2023 Tarımsal Milli Gelir Hedefi 150 Milyar Dolar	3
Samsun'da Sebze Üretim Sektörü	5
Sığırların Nodüler Ekzantemi Hastalığı	11
Samsun'da Su Ürünlerine Genel Bakış	12
Tarım Arazilerinde Bölünmeye Son	14
Ekmeğini Topraktan Çıkarınlar	16
Tarım İşçileri Sosyal Güvenceniz Var Mı?	18
Tahmin Ve Erken Uyarı Sistemi Nedir?	20
Fındıkta Külleme Hastalığına Dikkat!	22
Haberler	25

samsun.tarim.gov.tr

Milli ekonominin temeli ziraattır. Bunun içindir ki tarımda kalkınmaya büyük önem vermekteyiz. Köylere kadar yayılacak programlı ve pratik çalışmalar bu amaca ulaşmayı kolaylaştıracaktır.

Değerli Samtim Okuyucuları,

Baharı geride bırakıp sıcak yaz günlerine girdiğimiz bu dönemde, üreticilerimiz ve yetiştiricilerimiz için yoğun bir çalışma temposu başlamıştır. Meyve ve sebzenin bol olduğu bereketli bir yıldayız. Bu durum ekim, dikim, gübreleme, sulama işlerini zamanında ve doğru yapan çiftçimizin emeğinin karşılığıdır. İklim şartlarının da uygun gitmesiyle birlikte ürünlerden alınan verimler çiftçilerimizin yüzünü güldürmektedir. Toprak ana; kendine yapılanların karşılığını fazlasıyla insanoğlunun ihtiyaçları için vermeye devam etmekte.

Bilindiği üzere Birleşmiş Milletler, yaşamın ana kaynağı olan toprağa yönelik farkındalığı arttırmak ve insan yaşamının olmazsa olmazı olan, kritik öneme sahip bu unsurun sürdürülebilirliği için 2015 yılını " Toprak Yılı" ilan etti. Dünya'da toprak kaynaklarının uygunsuz ve verimsiz kullanılması toprağı tüketecek düzeye getirmiştir. Hayatımızda bu kadar büyük bir yere sahip olan topraklarımıza sahip çıkmalıyız.

Dünya nüfusunun hızla artması, insanlar için yeterli gıda üretimini önemli bir noktaya getirmiştir. Gıda üretiminin artırılmasının tek kaynağı ise topraklarımızdır. Bu anlamda bizler, toprağın doğru kullanımı, gübrelemenin yeterli ve uygun dozlarda yapılması vb. konularda çiftçilerimizi bilgilendirmek ve yol göstermek için yanlarındayız. Artan nüfus ve beslenme ihtiyacı daha fazla tarımsal ürün elde etmemizi gerektirmiştir. Birim alandan elde edilen verimin artırılması, kullanılan tohum, gübre, ilaç vb. girdilerin kalitesinin artırılması toprak yapısı ile yakından ilgilidir. Dünyadaki toprak kaynakları erozyon, çölleşme, tuzlaşma, topraktaki organik maddelerin azalması, asitleşme, kirlilik gibi nedenlerle azalarak kritik düzeye gelmiştir. Arazilerimizin küçük ve parçalı oluşu, topografik yapı, miras yoluyla bölünmeler, birim alandan elde edilen üretim miktarında önemli düşümlere sebep olmaktadır. Bu durum çiftçi ailemizin büyük ekonomik kaybına da yol açmaktadır.

Bu bağlamda; Bakanlığımızın arazi toplulaştırma yasası, miras yoluyla arazilerin bölünmesinin önlenmesi kanununda yapılan değişiklikler ve toprakla ilgi diğer projeleri hızla hayata geçirilmiştir. Geçmişte Kentleşme, sanayileşme gibi sebeplerle tarım arazilerimiz amaçları dışında kullanılmıştır. Ülkemizde ilk defa arazi toplulaştırması 1961 yılında Toprak-Su Genel Müdürlüğü tarafından yapılmıştır. Gittikçe küçülen tarım topraklarımızı muhafaza etmek amacıyla Bakanlığımız tarafından "toprak koruma ve arazi kullanımına yönelik 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı " Kanunu uygulamaları hızla devam etmektedir. Türkiye'de toplam 23,8 milyon hektar tarım arazisi bulunmaktadır ve bu araziler 30 milyon tarım parselinden oluşmaktadır. Tarım arazilerinin miras yoluyla çok küçük parsellere ayrılması, sebebiyle tarımsal mekanizasyonun kullanılmaması ve mülkiyet sorunlarından dolayı oluşan ekonomik kayıp, yılda toplam 17 milyar lirayı bulmaktadır. Bu durum karşısında Bakanlığımız 2006 yılında çalışmalarına hız vererek arazilerin miras yoluyla bölünmesini önlemiştir.

İl Müdürlüğümüz olarak gerek çiftçilerle gerekse personelimizle toplantılar düzenleyerek yeni yasanın uygulamaları hakkında bilgilendirme çalışmalarımız devam etmektedir. Atalarımızın mirası bu topraklar hepimizin. Değerini bilelim, koruyalım, kollayalım. Gelecek nesillere verimli topraklar bırakmak için hepimiz, üzerimize düşen görevi yapmak durumundayız.

Kadir GÜVEN
İl Müdürü

samsun.tarim.gov.tr

2023 TARIMSAL MİLLİ GELİR HEDEFİ 150 MİLYAR DOLAR

Türkiye Tarım ve Kırsal Kalkınma Hamlesi Proje Uygulamaları Tanıtım Programı, ATO Congressium'da Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Mehdi Eker'in katılımıyla gerçekleşti. Cumhurbaşkanı Erdoğan, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığınca ATO Congressium'da düzenlenen "Türkiye Tarım ve Kırsal Kalkınma Hamlesi Projesi Uygulamaları Tanıtım Programı'nda yaptığı konuşmada, uygulanan projelerin, Türkiye'ye ve millete hayırlı olması temennisinde bulundu. Türkiye'nin 81 ilinde, yüzde 50 hibe desteğiyle hayata geçirilen projeleri, müreffeh geleceği ören birer tuğla taşı gibi gördüğünü belirten Erdoğan, bu desteklerin bir kısmının doğrudan bakanlık tarafından, bir kısmının ise Avrupa Birliği ve Bakanlığın işbirliğiyle sağlandığını ifade etti.

13 BİN 308 PROJEYE DESTEK

Bugün, 81 ilde verilen bu desteklerin toplu tanıtımı için bir arada olduklarını anımsatan Erdoğan, Kırsal Kalkınma Programı ve desteği kapsamında, bugüne kadar, üreticilere aktarılan kaynağın 3

milyar 700 milyon lirayı bulduğunu, bununla, 13 bin 308 projeye destek sağlandığını söyledi.

Erdoğan, bu destekle hayata geçirilen yatırım tutarının ise 7,5 milyar lira olduğunu vurgulayarak, "Ülkemizin tarımının, hayvancılığının bugün ulaştığı seviyede, bu projelerin büyük payı var. Bu konuştuklarım, verdiğim rakamlar hayali rakamlar değil, bunlar uygulanan, verilmiş olan rakamlardır" diye konuştu. Erdoğan, hayata geçirilen örnek projelerin, diğer üreticiler için de bir teşvik unsuru haline dönüştüğüne işaret ederek, "Komşusunun daha çok üretim yaptığını, kazanç elde ettiğini gören her çiftçi ve hayvan yetiştiricisi kardeşim, inanıyorum ki kendisi de aynı yönde bir gayretin içine giriyor. Bu desteklerin, projelerin hayata ge-

çirilmesinde emeği geçenleri canı gönülden tebrik ediyorum. İnşallah önümüzdeki dönemde Türkiye bu tür gayretlerle, diğer alanlarla birlikte tarım ve hayvancılıkta da 2023 hedeflerine ulaşacaktır” dedi.

12 YILDA 70 MİLYAR HİBE DESTEĞİ

Tarım sektörünü geliştirmek, üretimi artırmak, çiftçilerin ve hayvancılıkla iştigal edenlerin gelir düzeyini yükseltmek için çok önemli projeleri, reformları hayata geçirdiklerine dikkati çeken Cumhurbaşkanı Erdoğan, “12 yılda üreticilerimize 70 milyar lira nakit hibe desteği sağladık, yani 70 katrilyon. Hayali bir rakamdan bahsetmiyorum. Tabi bunu bir kişiye vermedik, tüm bu sektörde olan vatandaşlarımıza, kuruluşlarımıza verdik. Tarım desteklerini kurumsal bir yapıya oturtarak etkinliğini artırdık, bitkisel üretimden hayvancılığa, kırsal kalkınmadan güvenilir gıdaya kadar pek çok farklı alanda 52 ayrı desteği hayata geçirdik. Mesela, mazot desteğini hep konuşuyorlar değil mi? Şimdi ben de konuşuyorum. 2003 yılında ilk defa biz başlattık, bizden önce mazot desteği diye bir şey söz konusu değildi.” Hedefimiz 2023 yılında tarımsal milli gelirimizi 150 milyar dolara çıkarmak Bunun bir aşk, sevdâ, dert meselesi olduğunu ifade eden Cumhurbaşkanı Erdoğan, “Sizler gibi toprağa sevdâsı olan. Toprağa aşkı olan, dertlisi olan kardeşlerimizle hamdolsun buralara geldik. Yeter mi, yetmez. Daha çok yapacağız. Tarımsal ihracatımız 12 yıllık dönemde yaklaşık 4 milyar dolardan 18 milyar dolara yükseldi. 2023 yılında tarımsal milli gelirimizi 150 milyar dolara, ihracatımızı da 40 milyar dolara çıkarmayı hedefliyoruz. İnşallah sizlerle birlikte bu hedeflere ulaşacağız”

diye konuştu. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Eker de burada yaptığı konuşmada, Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın talimatıyla 2006’dan itibaren Türkiye’de kırsal kalkınma hamlesi başlattıklarını belirterek, bugüne kadar 13 bin 308 tarıma dayalı sanayi tesisinin tamamlandığını, bu tesislerin toplam yatırım tutarının 7,5 milyar lirayı bulduğunu belirtti.

TARIMSAL HASILA 61 MİLYAR DOLAR

Türkiye’de tarımsal altyapıyı güçlendirmek, kırsalda istihdam yaratmak, tarımsal katma değeri artırmak için üreticileri desteklediklerini ifade eden Bakan Eker, 2006’ dan itibaren başlattıkları projelerle tarımsal ürünleri işleyen, paketleyen, ambalajlayan ve depolayanlara hibe destekleri verdiklerini hatırlattı. Bakan Eker, o dönemde 2015 yılı sonuna kadar tarıma dayalı 6 bin tesis oluşturmak hedefiyle yola çıktıklarını dikkat çekerek, Tarım ve Kırsal Kalkınma hamlesi kapsamında bugüne kadar 13 bin 308 tarıma dayalı sanayi tesisinin tamamlandığını, bu tesislerin toplam yatırım tutarının 7,5 milyar lirayı bulduğunu ve bunun 3 milyar 750 milyon lirasının hibe olarak verildiğini kaydetti. Bu tesislerin Türkiye’nin tarıma dayalı sanayi sektörünü önemli bir noktaya getirdiğini ifade eden Bakan Eker, kırsalda 78 bin kişiye istihdam sağlandığının altını çizdi. Bakan Eker, Türkiye’nin tarımsal hasılasının 61 milyar dolara ulaştığını ve tarımsal hasılda Avrupa’nın birincisi olduğunu belirtti.

40 BİN YENİ İSTİHDAM

Bakan Eker, 2015 yılı için 4 bin 700 tesis kurulmasının, 4 milyar 200 milyon dolarlık yatırım yapılmasının planlandığını, bunun 2 milyar 100 milyon lirasının hibe olacağını söyledi. Bu yıl içinde gerçekleştirilecek tesislerle 40 bin yeni istihdam yaratılacağına işaret eden Bakan Eker, “Bu yıl sonuna kadar 118 bin istihdama ulaşmış olacağız” ifadesini kullandı. Kırsal kalkınma için yeni hibeler vereceklerini, geçen yılın ekim ayında başlatılan projeye süt ve et üreten işletmelerin yatırımlarının yüzde 60-70’lere kadar destekleneceğini anlatan Bakan Eker, manda, kaz yetiştiriciliği, yenilebilir enerji yatırımları gibi yeni alanların da destek kapsamına alındığını söyledi.

SAMSUN'DA SEBZE ÜRETİM SEKTÖRÜ

Burhan HEKİMOĞLU /Ziraat Müh. İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü
Mustafa ALTINDEĞER/Ziraat Müh. İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü

Ülkemiz yaklaşık 8,5 milyon dekar alanda 28,6 milyon tonluk sebze üretimi ile Dünya'da ilk 4 ülke arasındadır. Türkiye'de sebze üretiminin %86'sı açıkta ve %14'ü de örtü altında gerçekleştirilmektedir. Tarım sektörünün çalışan nüfusun %27'sini barındırdığı ve işlenen toplam arazinin %12'sini de bahçe bitkilerinin oluşturduğu gerçeğinden hareketle, Türkiye'de yaklaşık 2,5-3 milyon kişinin bahçe bitkileri üretimi yaptığını söyleyebiliriz.

Samsun ilimizde verimli ovaların varlığı nedeniyle sebzeçilik; yoğun olarak yapılan ve emek isteyen önemli bir tarımsal faaliyettir. Samsun ilinde 2014 yılı verilerine göre yaklaşık 425.852 dekar alanda 1.320.901 ton sebze üretimi gerçekleştirilmiştir. Türkiye'de Samsun ili sebze üretimiyle yıllar ve ürünler itibarıyla 1. veya 6. sırada yer almıştır. Samsun lahanası, taze fasulye ve kabak üretiminde 1. sırada yer alırken, biber üretiminde 2. sırada ve patlıcan üretiminde 6. sırada yer almıştır.

Samsun'da en çok ekilen ürünler biber, yeşil fasulye, lahanası, pırasa, domates, karpuz, kavun, patlıcan, marul, ıspanak, karnabahar gibi sebzelerdir. Bunlar hem ihracata hem de işleme sanayine uygun sebzelerdir. Sebze üretiminin bölgeler itibarıyla yoğunlaşmasına bakıldığında Samsun, Balıkesir, Bursa ve Aydın bölgeleri genel bitkisel üretiminin yapısından farklı olarak Türkiye ortalamasının üstünde yoğunlaşmışlardır. Birinci derece-

de Antalya, Bursa, İzmir, Samsun illerinde yoğunlaşma olmaktadır.

Ülkemizde ve ilimizde bitkisel üretim sebze sektörü bölge tarımının en yoğun girdisinin kullanıldığı en fazla emeğin verildiği lokomotif bir sektör olup tohumculuk, gübre, kimyasal ilaç, fide, ambalaj, imalat, gıda sanayi gibi pek çok sektörle ilişki içerisindedir. Samsun ilimizde bu sektör; uygulanan entegre mücadele, kontrollü örtü altı, iyi tarım, organik tarım gibi tüm projelerle desteklenmektedir.

Dünya Yaş Sebze Üretimi

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO)'nün en güncel verileri olan 2012 yılı verilerine göre; 2012 yılında dünyada 57,2 milyon hektar alanda 1.1 milyar ton yaş sebze üretimi yapılmıştır. Söz konusu alanda yetiştirilen toplam yaş sebze 1,1 milyar ton olup, bunun içinde domates yaklaşık 162 milyon tonluk üretimi ile dünyada en çok yetiştirilen yaş sebze ürünüdür. Domates ürününü, sırasıyla karpuz (105 milyon ton), kuru soğan (83 milyon ton), lahanası (70 milyon ton), hıyar ve kornişon (65 milyon ton) ürünleri takip etmektedir. Dünyada toplam 4,8 milyon hektar alanda domates ekimi yapılmaktadır. Domates üretiminde dünyada önde gelen ülkeler sırasıyla Çin Halk Cumhuriyeti (ÇHC) (50 milyon ton), Hindistan (17,5 milyon ton), ABD (13,2 milyon ton), Türkiye (11,3 milyon ton) ve Mısır (8,6 milyon ton) iken, hektara göre verimin en yüksek olduğu ülke Hollanda'dır.

Dünyada en çok üretilen ikinci sebze ürünü karpuzdur. Dünyadaki önemli karpuz üreticisi ülkeler; ÇHC (70 milyon ton), Türkiye (4 milyon ton), İran (3,8 milyon ton), Brezilya (2 milyon ton) ve Mısır'dır (1,9 milyon ton). 2012 yılı FAO verilerine göre; 574 milyon tonluk üretimi ile ÇHC

dünyada en fazla yaş sebze yetiştiren ülke konumundadır. ÇHC, dünya yaş sebze üretiminden % 52 oranında pay almaktadır. ÇHC'nin yaş sebze üretimini sırasıyla Hindistan (109 milyon ton) ve ABD (36 milyon ton) takip etmektedir. Ülkemiz 28 milyon tonluk üretimi ile dünya sıralamasında 4 üncü sırada yer almakta ve küresel yaş sebze üretiminden %2,5 oranında pay almaktadır.

Sebze Yetiştiriciliğinde Genel Durum

2014 TÜİK verilerine göre Ülkemiz 28.6 milyon tonluk üretimi ile dünya sıralamasında 4 üncü sırada yer almakta ve küresel yaş sebze üretiminden %2,6 oranında pay almaktadır. TÜİK verilerine göre Üretilen bu miktar sebzeler milli ekonomiye yaklaşık 20 milyar TL katkı sağlanmaktadır. Ancak, özellikle sebze ve meyvenin pazarlanmasında yaşanan birtakım sorunlar mevcut üretim potansiyelimizi kullanmamızı olumsuz yönde etkilemektedir. Sebze ve meyve üretimimiz yaklaşık 45.7 milyon tondur. Ancak, ürettiğimiz bu miktarın neredeyse yüzde 25'i hasat, tasnif, ambalajlama, paketlenme, nakliye ve pazarlama aşamalarında yapılan hatalardan dolayı zayı olmaktadır. Böylesine büyük bir üretim potansiyeline rağmen, ürettiğimiz ürünlerin sadece yüzde 5'lik kısmını ihraç edebilmekteyiz. "Tarladan sofraya, ticarete güven" getirebilmek için yasalaştırılıp uygulamaya konan yeni Hal Kanunu ile birlikte, yaşadığımız bu sıkıntıları en aza indirmek ve üretim potansiyelimizi yeterince kullanarak bu sektörde ülkemizin 2023 vizyonuna paralel bir dönüşüm gerçekleştirebilmek sektörün tüm taraflarının ortak amacıdır.

Türkiye'de Samsun ili sebze üretimiyle yıllar ve ürünler itibariyle 1. veya 6. sırada yer almıştır. Samsun lahanası, taze fasulye ve kabak üretiminde 1. sırada yer alırken, biber ve hıyar üretiminde 2. sırada ve patlıcan üretiminde 6. sırada yer almıştır.

Yaş Sebze İhracatımız

Çin, dünya sebze üretiminde en büyük paya sahip ülke olarak bilinmekle beraber ancak kendine yeten ülke durumundadır. 2014 yılında yaş sebzede Türkiye geneli en fazla ihracatı yapılan ürün 591.830 ton ile domates olmuştur. Bunu sırasıyla biber, hıyar-kornişon ve soğan-şalot izlemiştir. 2013-2014 yıllarında Sebze dış pazarlarımız; Bağımsız Devletler Topluluğu, Almanya, Bulgaristan, Romanya, Ukrayna, Irak, Moldova, Yunanistan, Avusturya, Suudi Arabistan ve Hollanda olmuştur. AB ve Rusya Federasyonu ülkelerine yapılan ihracat toplam yaş meyve-sebze ihracatımızın yaklaşık %83'ünü oluşturmaktadır. Bağımsız Devletler Topluluğu, 2014 yılında 2.393.534.500 Dolarlık yaş meyve-sebze ihracatımızın 1.227.721.241 dolarla % 51'inin yöneldiği en önemli ülke konumundadır. Bağımsız Devletler Topluluğu'nu %27 ile AB ülkeleri, %17 ile Ortadoğu ülkeleri takip etmektedir. Türkiye'ye taze sebze ihracatı diğer tarım ürünlerine göre hızla yükselerek son beş yılda yaklaşık on kat artış göstermiştir. Taze sebze ihracatında en büyük gelişme enginar, karnabahar, kabak, helvacı kabağı, kavun ve domateste olmuştur. Lahananın donmuş ürün olarak ihracatı son beş yılda yirmi kat artmıştır. Samsun ili ihracatta stratejik öneme sahip sebze çeşitleri üretiminde ve özellikle kışlık sebze üretiminde en büyük paya sahiptir. İhracatta gelişme gösteren brokkoli, enginar, turp, karnabahar, biber, domates, kabak, pırasa, Brüksel lahanası, kırmızı lahanası gibi sebzeler Samsun ilinde üretilmektedir ve bu sebzeler için daha fazla üretim potansiyeline sahiptir.

Türkiye Sebze Ekiliş ve Üretim Miktarı

Türkiye’de 2014 yılında sebze ekilişleri 28.569.781 dekara ulaşmıştır. Türkiye sebze tarımında son 20 yılda ekim alanlarında %35, üretim miktarında %88 ve verimde %39’luk artış kaydedilmiştir. Türkiye de yetiştirilen yaklaşık 11.85 milyon ton domatesin %20’si işlenmekte, kalan miktar taze tüketime gitmektedir. İşlenen toplam miktarın %80’i salça, %15’i konserve domates imalatı için, kalan kısım ise ketçap, domates suyu vb. domates ürünlerinin imalatı için kullanılmaktadır.

Türkiye’nin, tarımsal üretimde sahip olduğu çeşitliliğin bir göstergesi olarak yıllık yaklaşık 28.6 milyon ton düzeyindeki üretimi ile dünya yaş sebze üretiminde özel bir yeri vardır. Ayrıca yaş sebze sektörü, ülkemiz tarımsal üretiminde sahip olduğu pay, oluşturduğu istihdam ve milli gelire sağladığı katkı ve tarım ürünleri ihracatı açısından önemli bir yere sahip bulunmaktadır.

Türkiye de her bölgeye yaş sebze üretimi yayılmış olmakla birlikte bilhassa sebze ticari amaçla yapılan üretimin yoğunlaştığı bölgelerin başında Ege, Akdeniz, Karadeniz ve Marmara bölgesinde önem taşır. İklim ve toprak özellikleri Karadeniz bölgesinde Samsun ili sebze tarımın merkezi haline getirmiştir. Üretimde ve hasat sonrası işlemlerde kalite standartları ne ölçüde artarsa ihracatımızda aynı oranda artacaktır. Türkiye’nin yaş sebze ihracatını artırarak pazarda hak ettiğimiz konuma kavuşmak ve kaliteli Türk malı imajının oluşmasını sağlamak ancak üretim ve ihracatın entegre ol-

masıyla mümkün olabilecektir.

Yağlık Biber (Kapyra): Türkiye de 2014 yılında 2.232.308 ton biber üretilmiş olup, biber üretiminin % 10’unu Samsun ili üretmektedir. Ayrıca 2014 yılında Samsun ilinde 57.094 dekar alanda 267.548 ton (sivri, dolmalık ve salçalık) biber üretilmiştir. 2014 yılında Samsun ilinde 83.569 dekar alanda 257.303 ton (sivri, dolmalık ve salçalık) biber üretilmiştir. Bu üretimin 26.475 dekar alanında kapyra salçalık biber ekimi yapılmış ve ülke üretiminin büyük bir kısmı olan 85.813 ton Kapyra (salçalık-yağlık) biber Samsun ilinde üretilmiştir. Son yıllarda Samsun ilinde yıldan yıla artan yağlık biber üretimi önemli bir trend yakalamıştır. Özellikle Bafra ovasında oldukça geniş bir ekim alanı bulan yağlık biber ülkemizde iç piyasa da rahat bir Pazar bulmuştur. Yağlık biber de ülkemiz iç tüketiminin önemli bir miktarı Samsun ili tarafından karşılanmaktadır. Ancak bu rakamın çok üzerinde üretim yapıldığı ve daha fazla üretim yapmaya elverişli potansiyelin bulunduğu bilinmektedir.

Kavun-Karpuz: Samsun ili 2011 yılı üretimi 189.245 ton olup ülke üretiminin %3.3’ ünü oluşturmaktadır. Almanya, Hollanda gibi AB ülkelerine ve Rusya Federasyonuna ihraç edilmektedir.

Domates: 2014 yılında Türkiye üretimi 11.850.000 ton olup, ülkemiz dünya üretiminin %7.2’sini karşılamaktadır. 2014 yılı Samsun ili üretimi 259.409 ton olup, Türkiye üretiminin yaklaşık %2.3’ünü karşılamaktadır.

Fasulye: Türkiye fasulye üretiminde 2014 yılı itibarıyla dünya üretiminin yaklaşık %7,7’sini karşılamaktadır. Türkiye 2014 yılı üretimi 638.469 tondur. 2014 yılı ülke fasulye üretiminin %18.4’ü olan 115.105 ton fasulye Samsun ilinde üretilmektedir. Samsun 115.105 ton ile tüm iller arasında %18.4 ile üretimde birinci sıradadır.

Patlıcan: 2014 yılı itibarıyla Samsun ili 94.561 ton üretimle ülkenin yaklaşık %11.5 ini karşılamaktadır.

Samsun İli Sebze Üretimi Türkiye Kıyaslaması (ton) 2014

Ürünler	Samsun	TR
Lahana	221.213	733.081
Fasulye	115.105	638.469
Domates	259.409	11.850.000
Biber	267.548	2.232.308
Hıyar	39.526	1.745.849
Kavun	53.295	1.707.302
Karpuz	135.950	3.885.617
Karnabahar	15.172	161.331
Ispanak	22.589	207.676
Pırasa	26.483	223.303

Lahana: Türkiye 2014 yılı üretimi 733.081 ton olup; bu üretimin 221.313 tonu Samsun ilinde üretilmekte ve bu ülke üretiminin %30.2 sini oluşturmaktadır. Samsun ili lahana üretiminde iç piyasaya yönelik üretimden, ihracata yönelik üretim sürecine girmiştir. Samsun ilimizden Almanya, Avusturya, Hollanda, Romanya ve Suudi Arabistan'a lahana ihracatı artarak devam etmektedir.

Biber: 2014 yılı dünya Biber üretimi 27.879.667 tondur. 2014 yılı Türkiye biber üretimi 2.232.308 ton olmuştur. 2014 yılı itibariyle Samsun ili 267.548 ton biber (sivri, dolmalık, salçalık) üretimiyle tek başına 2.232.308 ton olan Türkiye biber üretiminin %12 sini karşılayan ve biber iç ticaretinde söz sahibi olan ildir.

Pırasa: 2014 yılı Türkiye pırasa üretimi 223.303 tondur. Bu üretimin %11,8'i yani 26.483 tonu Samsun ilinde üretilmektedir. Karadeniz bölgesi ve iç piyasanın ihtiyacının büyük bir kısmını Samsun ili karşılamaktadır.

Karnabahar: 2014 yılı Dünya karnabahar üretimi 17.349.612 tondur. 2014 yılı Türkiye üretimi 161.331 ton olup bu üretimin %9.4 ünü yani 15.172 tonu Samsun ilinde gerçekleştirilmektedir. Samsun ilinde her yıl artan üretimin bir kısmı iç tüketimde, bir kısmı ihracatta değerlendirilmektedir.

Ispanak: 2014 yılı itibariyle 207.676 ton olan Türkiye üretiminin 22.589 tonu Samsun'da üretilmektedir. Bu miktar ülke üretiminin %10.8'ini oluşturmaktadır.

Hıyar: Dünya 2011 yılı hıyar üretimi 58.341.212 ton'dur. Türkiye 2014 yılı hıyar üretimi 1.739.191 ton olarak gerçekleşmiştir. Türkiye Dünya hıyar üretiminin yaklaşık % 3 ünü üretmektedir. 2014 yılı itibariyle 1.745.849 ton olan Türkiye hıyar üretiminin 39.526 tonu Samsun ilinde üretilmektedir.

Türkiye Yaş Meyve-Sebze Sektöründe Değişim

Ülkemiz sebze üretim miktarında ihracata yönelik ürünlerde yıllar itibariyle az da olsa artışlar yaşanmaktadır. İhracata yönelik sözleşmeli üretim modeli ile üretimde dalgalanmalar olmayacaktır. Türkiye, bölgesel iklimden kaynaklanan ve üretimin mevsimlere dağılabildiği, pazara mal arz etme imkânı olan ender ülkelerden birisidir. Türkiye yaş-meyve sebze ihracatında pazar konumundaki ülkelere, diğer ihracatçı olan ülkelere daha uzak değildir.

Büyük sermayenin ya da uluslararası sermayenin, Ülkemiz ve İlimiz sebze sektörüne yatırım

yapmaları ticari anlamda her iki tarafa gelecekte büyük kazanımlar sağlayacaktır. Bu amaçla sebze ihracatımız olan ülkelerin dış ticaret politikaları ve istekleri yakından izlenmektedir. Dünya Ticaret Örgütü ve Avrupa Birliği gibi uluslararası kuruluşlarla ve Rusya Federasyonu ile yapılan anlaşmaların, ülkemiz meyve-sebze sektörünü nasıl etkileyeceği konusunda çalışmalar devam etmektedir.

Samsun ilinin sebze sektöründe potansiyel teşkil ettiğini gören yerel ihracatçılar yaş meyve ve sebze paketleme, ihracata yönelik yatırım yapmaya başlamışlardır. Geniş pazarlama ağına, yeterli sermaye ve bilgi birikimine sahip yabancı firmalarında Samsunda Pazar oluşturmaları için çalışmalar başlamıştır. Ulusal ve uluslararası ihracatçı firmaların bölgemize yatırım yapmaları ile Üreticiye pazar ve fiyat garantisi sağlanması, sanayicinin hammadde talebinin karşılanmasını sağlayan sözleşmeli tarım sistemi yeni iş imkânları ve fırsatlar yaratacaktır.

Samsun'da Yaş Meyve-Sebze Sektöründe Durum

Samsun bölgesinde depolama ve pazarlama şartlarının yetersiz olduğu bilinmektedir. Özellikle hasat sonrası ürünlerin muhafazası, paketleme tesislerinin ve soğuk hava depolarının kurulması kayıpları oldukça azaltabilecektir. Samsun bölgesinde sebzelerin ambalajlanması ve işlenmesi ile kolay taşınır hale getirilmesi iç ve dış pazarlama için çok avantaj sayılacaktır. Samsun'un mevcut konumuna bakıldığında ihracat için gerekli olan ve birbirinin alternatifi olabilecek kara, hava ve deniz taşımacılığının mevcut olduğunu görmekteyiz.

Samsunda sebze bölge ekolojisine ve pazarın isteklerine uygun tür ve çeşitlerde standart üretim deseni oluşturulmaya başlanmıştır. Samsun bölgesinde ürünlerin üretim ve pazarlanmasında birlik tipi örgütlenme oluşmaya başlamıştır. Özellikle dış pazarda tüketici taleplerinin işlenmiş ürünlere kayması ve bu ürünlerin katma değerinin yüksek olması, tarımsal sanayinin Samsunda hızla gelişmesini zorunlu kılmaktadır. Bu amaçla Samsun ilinde Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı destekli sebze işleme ve paketleme tesisleri kurul-

maya başlanmıştır.

Samsun bölgesinde fiyat istikrarının sağlanması, alım satımların organize edilmesi ve kalite isteklerinin belirlenmesi için fuarlar gibi büyük organizasyonlara ihtiyaç vardır. Avrupa ülkelerinde ve Rusya Federasyonunda Eurepgap gibi protokollerin gereğinin aranması Samsun bölgesinde ihracata yönelik faaliyet gösteren bilinçli üreticilerimize pazar avantajı sunacaktır.

Samsun Bölgesinde Sebze Pazarlama

Samsun bölgemizde üretilen sebzelerin pazarlanması ihracatçıların yanında özellikle, komisyoncular veya tüccarlar aracılığıyla yapılmaktadır. Ayrıca doğrudan tüketicilere ve manavlara da satışlar yapılmaktadır. Samsunda yavaş yavaş gelişen sebze ürünleri işleme sanayisiyle sebzeler; dondurulmuş ürün, salça, konserve gibi işlenmiş ürün olarak pazarlama ağı içerisine girmeye başlamıştır.

Samsun bölgemizde üretimin ekonomik olması ve pazarlamayı kolaylaştırması için; ürün arz periyodu ve ürün kalitesi iki önemli noktadır. Bu konulara daha fazla dikkat edilmelidir. Samsun bölgemizde sebze üretiminde verim ve kalitenin artırılması kadar üretilen ürünlerin sağlıklı ve talep doğrultusunda pazarlanması da zorunludur.

Tarım ürünleri ihracatımızın yaklaşık %60'ının AB'ye ve Rusya Federasyonuna yapıldığı ve bitki sağlığı konusundaki düzenlemelerde dikkate alındığında, bölgemizde pazarlama sistemlerinin geliştirilmesine yönelik politikalar önem kazanmaktadır. Ayrıca ülkenin ve dolayısıyla Samsun ye-

relinin gelişmesinde büyük öneme sahip olan dış ticaretin en önemli ayağı ihracattır. İhracatçı birliklerinin daha çok başarılı olmaları için AB mevzuatı ile çelişen mevzuat AB normlarına uyarlanmalıdır.

Samsun ilinde dış pazardaki çeşit ve talep değişiklikleri ihracatçı birliklerince belirlenip, üretim deseninin yönlendirilmesi faydalı olacaktır. Ayrıca Samsun'da AB'ye uyum çerçevesinde çıkan ve yaş meyve-sebze ihracatında İyi Tarım Uygulamaları, Kalite Yönetim Sistemleri hakkında bilgilendirme çalışmaları büyük bir aşama kazanmıştır. Samsun ilinden Almanya, Hollanda, Rusya Federasyonu başta olmak üzere birçok ülkeye az da olsa sebze ihracatı yapılmaktadır. Türkiye'nin ve Samsun ilinin en önemli ovalarından olan Bafra ve Çarşamba ovalarından (ulaşım bakımından diğer sebze üretim ovalarına göre daha avantajlı) Rusya Federasyonu ve Türk Cumhuriyetlerinin sebze ihtiyacı karşılanabilir. Uluslararası Samsun hava limanına kargo servisi ve yaş meyve sebze için soğuk hava deposu kurulması çalışmaları başlamıştır. Türkiye'nin dördüncü büyük limanı olan Samsun limanı ihracat için modernize edilip daha rantabl olabilmesi için özelleştirilme çalışması yapılmış ve çok başarılı sonuçlar alınmıştır. Bu kadar büyük sebze potansiyeline sahip ilimize yerli ve yabancı sebze ihracatçıları davet edip ürünlerin potansiyel tanıtımı yapılmaya başlanmıştır.

Samsun İli Sebze İşleyici ve Pazarlayıcıların Dikkat Etmesi Gerekenler

1. AB'nin yaşlı nüfusu GAP sertifikalı sebze ürünlerini talep etmekte ve mümkünse organik ürün olmasını istemektedir.

2. AB ve Rusya Federasyonu küçük aile yapısına sahip oldukları için küçük ambalajda sebze ürünlerini talep etmektedirler. Sebze kilo ile değil, 350- 500 gramlık paketlerde istemektedirler.

3. AB ülkeleri sebze tüketicileri salkım domatesi tercih etmektedir. Tüketiciler taze olup olmadığını salkımına bakarak karar vermekteler. Rusya Federasyonu sebze tüketicileri ise iri domatesi tercih etmektedir.

4. Doğu Avrupa'da hal uygulaması yaygınlığını korurken, Batı'da haller kalkmaktadır. Yaş meyve ve sebze süper marketlerden alınmaktadır. Sebze ihracatçıları Doğu Avrupa'ya ihraç ederken hallerle, Batı Avrupa'ya ihraç yaparken marketlerle çalışmak zorundadır.

5. AB ve Rusya Federasyonunda tüketicilerin doğranmış, paketlenmiş ve işlenmiş ürünlere talepleri artmaktadır.

6. Ekonomik gelişmişlik düzeyine uygun olarak Batı Avrupa tüketicisi ürünün fiyatından çok kalitesine, güvenilirliğine dikkat etmektedirler.

7. Bütün Avrupa'da Akdeniz tipi beslenme modeli yaygınlaşmaktadır. Bu nedenle Yaş meyve ve sebze tüketimi hızla artmaktadır.

8. AB ve Rusya Federasyonunda Süper marketler pazara egemen olduğu için üründe süreklilik istemektedir. Alacağı ürünün sürekli ve istikrarlı temin edilmesine dikkat etmektedirler.

9. Türkiye'de ve özellikle Samsun ilinde yaş meyve ve sebze sektörünün kendisini tanıtmaya ve anlatmaya sorunu vardır. Sektörün sorunlarını dile getirecek lobi yapacak bir oluşum eksikliği yaşanmaktadır. Bu konuda Samsun bölgemizde Sebze Üretici Birlikleri, Yaş Sebze Komisyoncuları, Karadeniz İhracatçıları Birliği, Antalya Yaş Meyve Sebze İhracatçıları Birliği, Antalya İhracatçı Birlikleri, Ege Yaş Meyve Sebze İhracatçıları Birliği önemli görev yapmaktadırlar.

Sığırların Nodüler Ekzantemi (Lumpy Skin Disease) Hastalığı

Turgut GÜLER /Veteriner Hekim
İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü

Sığırların Nodüler Ekzantemi hastalığı tipik olarak deride nodüller ve yumrularla karakterize, viral bir hastalıktır. Yumrulu deri hastalığı olarak da bilinir. Hastalık genellikle sivrisinekler ile bulaşır. Kene ve kan emici sineklerin mekanik bulaştırması, daha az olarak direkt temas ile patlamış deri lezyonları, salya, burun ve göz akıntısı, süt ve infekte hayvanın semeni ile olur. Yüksek sıcaklıklar, yoğun yağışlı sezonlar ve sulak alanların varlığı gibi sineklerin yoğun olduğu dönemlerde salgınlar halinde görülmektedir.

Hastalığın başlıca belirtileri yüksek ateş, deride yaygın olarak görülen 0,5 - 7 cm çapında nodüller (özellikle baş, boyun, bacaklar, perineum, scrotum'da), bazen ağızda, sindirim kanalında ve tracheada da nodül bulunabilir, bölgesel lenf yumrularında büyüme, iştah azalması sebebiyle kilo kaybı, lakrimasyon (göz akıntısı), burun akıntısı ve salya akıntısı, akciğerlerin etkilendiği durumlarda öksürük, mastitis gelişirse süt veriminde geçici veya kalıcı azalma, testis enfeksiyo-

nu oluşması durumunda boğalarda geçici veya kalıcı kısırılık (infertilite), eklemlerde dışarıya da açılabilen yangılanma ve şişme yavru atma, ölüm (%5-10, bazı durumlarda arttığı bildirilmiştir). Bu belirtilerin tamamını görmek her zaman mümkün değildir.

Hastalık şiddetli zayıflama, yavru atma, et verimi ve süt veriminde kayıplar, mastitis, deride hasar, kısırılık, damızlık değerinde düşüş, ölüm, geç iyileşme ve hayvan hareketlerinde kısıtlamalara neden olduğundan ekonomik kayıplara neden olmaktadır.

TEDAVİSİ: Hastalığın bilinen bir tedavisi yoktur. Sağlıklı hayvanlar koyun çiçek aşısı ile aşılanarak korunmalıdır. Hasta hayvanlar sürüden ayrılmalıdır. Sineklerle mücadele gereklidir. Hastalıkla mücadelede aşılama, karantina, hasta hayvanların itlafı ve kontrollü hayvan hareketleri önemlidir. Hastalık ilimizde 26.08.2014 tarihinde Asarcık ilçesinde görülmüştür. 2014 yılında Sığırların Nodüler Ekzantemi hastalığı ile mücadele mihrak aşılması şeklinde yapılmış ve 63.361 büyükbaş hayvan aşılanmıştır. 2015 yılında ise Hayvan Hastalık ve Zararlıları ile Mücadele programı kapsamında 234.752 büyükbaş hayvan Müdürlüğü-müz ve Samsun Büyükşehir Belediyesi tarafından temin edilen aşılar ile aşılanmıştır.

Sığırların Nodüler Ekzantemi Hastalığı ihbarı mecburi ve tazminatlı bir hastalıktır. Bunun yanında bu hayvanların lezyonlu organ ve karkas kısımları ile yapılan antemortem muayenede ateşle birlikte generalize akut enfeksiyon gösteren hayvanların karkasları imha edilmekte ve yetiştiriciye hayvan bedelinin tamamı ödenmektedir. İlimizde 2014 yılında Nodüler Ekzantem Hastalığı sebebi ile itlaf edilen 127 hayvan için 244.556 TL tazminat ödemesi yapılmıştır.

SAMSUN'DA SU ÜRÜNLERİNE GENEL BAKIŞ

İcabi ÇAĞAN/Balıkçılık ve Su Ürünleri Şb. Müdürü

Ülkemizin üç tarafı denizlerle çevrilmiş olup, 8333 km kıyı şeridine ve zengin deniz su ürünleri potansiyeline sahiptir. Buna akarsu, göl, gölet ve baraj gölleri alanları eklendiğinde, su ürünleri yönünden ülkemizin potansiyel zenginliği daha da belirginleşmektedir. Balıkçılık ve Su Ürünleri sektöründeki en önemli girdilerden biri av ve yetiştiricilik sahalarıdır. Avcılık ve yetiştiricilikle elde edilen su ürünlerinin toplam miktarına bakıldığında su ürünleri avcılığının daha fazla olduğu görülmektedir. İlimiz balıkçıları genel olarak gırgır, trol, sade ağlar, uzatma ağları ve algarna ile su ürünleri avcılığı yapmaktadırlar. Yetiştiricilikte ise denizlerde çipura ve levrek, iç sularda alabalık en fazla kültürü yapılan balık türleridir.

İlimiz baraj gölleri, lagün gölleri ve akarsularının fazla olması yönünden iç su balıkçılığı bakımından da önemli bir yere sahiptir.

İlimizin Karadeniz kıyısında olması Su Ürünleri potansiyeli yüksek bir il olmasını beraberinde getirmiştir. Samsun, Su Ürünleri konusunda stratejik konumu, limanları, balıkçı barınakları, modern balıkçı tekneleri, kalifiye elemanları ile bölgenin temsilcisi konumundadır. Aynı zamanda sahip olduğu altyapı, işleme, depolama ve aracılık kapasitesi bakımından da önemli bir merkezdir. Kıta sahanlığının uygunluğu nedeniyle dip trol balıkçılığının buna bağlı olarak da orta su trol balıkçılığının yaygın olarak yapıldığı tek il konumundadır. Özellikle son yıllarda Samsun bölgesinde trol balıkçıları, iki tekne ile çekilen orta su trolü avcılığına yönelmektedirler. Orta su trolleri dip trolleri kadar dibe hakim değildir. Balığın hareket durumuna bağlı olarak hem dip, hem de üst su seviyelerine çıkma özelliğine sahiptir. Türkiye kıyılarında sadece Samsun bölgesinde yapılan çift tekne ile orta su trol avcılığı, bölgenin balık ihtiyacı

nın ve balık unu yağı fabrikalarının hammadde ihtiyacının karşılanması noktasında önemli bir yere sahiptir. Dip trolü ile mezgit, barbunya, kalkan, kaya, köpek ve vatoz vb., gırgır ve orta su trolü ile hamsi, istavrit, çaça, lüfer ve palamut vb. gibi balıklar avlanmaktadır. Orta su trolleriyle özellikle nisan ve mayıs aylarında en çok çaça balığı avlanmakta ve hemen hemen tamamı balık unu ve yağı fabrikalarına ham madde olarak gönderilmektedir. Avlanan hamsinin sofralık olarak tüketilmesinin yanında büyük çoğunluğu hayvan yemi olarak kullanılmaktadır. Dolayısıyla hamsinin ve çaçanın işlenmesi için kurulmuş olan üç adet balık unu ve yağı fabrikası mevcuttur.

İlimizde 6 adet balık işleme tesisi mevcut olup, bu tesislerde genel olarak hamsi ve deniz salyangozu işlenmekte ve işlenen bu ürünler, AB Ülkeleri, Japonya, Kore ve Çin gibi ülkelere ihraç edilmektedirler.

Mevsimine göre yakalanan ve ticari açıdan önem arz eden balıklar, ülkenin her yerine ulaştırılarak insan tüketimine sunulması ile İlimiz ekonomisine ve ülke beslenmesine önemli katkılar sağlamaktadır. Deniz balıkçılığı dışında İlimizdeki akarsular, büyük baraj gölleri (Hasan Uğurlu, Suat Uğurlu, Altınkaya, Simenit ve Derbent) ve deltalardaki büyük balık gölleri tatlı su balıkçılığı için büyük önem arz etmektedir.

İlimiz Balıkçılık Filosunun Durumu İse;

485 adet deniz ve 112 adet iç su olmak üzere toplam 597 adet tekneden oluşmaktadır. Deniz teknelerinin 120 adeti 12 metreden büyük, 465 adeti 12 metreden küçüktür. 12 metreden büyük olan tekneler genel olarak trol ve gırgır avcılığı yapmaktadırlar.

Karadeniz de balıkçılığın en yoğun olduğu İlimizde Ülkemizin en iyi balık hallerinden biri mevcut olup, ilimiz genelinden ve diğer birçok ilden avlanan balıkların satışları yapılmaktadır.

Bunun yanı sıra İlimizde 5 adet balıkçı barınağı ve 2 adet barınma yeri bulunmaktadır. İlimizdeki balıkçı barınakları; Alaçam, Canik, Ondokuzmayıs, Terme ve Yakakent ilçelerimizde, barınma yerleri ise Bafra ve Çarşamba İlçelerimizdedir. Balıkçı barınakları balıkçı teknelerinin barınması ve avladıkları su ürünlerini karaya çıkarma amacıyla kullanılmaktadır. Canik, Ondokuzmayıs ve Yakakent ilçelerimizdeki balıkçı barınaklarımızda ise balıkçılık idari binamız mevcuttur.

Balıkçılık idari binalarında; avcılık ve av araçları kontrolü, Su Ürünleri bilgi sistemine veri girişi, su ürünleri nakil belgesi düzenlenmesi ve balıkçıların taleplerine yönelik hizmetler sunulmaktadır.

Ayrıca İlimizde 5 adet Su Ürünleri Kontrol teknesi mevcut olup, deniz ve iç sularda su ürünleri kontrol ve denetimleri yapılmaktadır.

TARIM ARAZİLERİNDE BÖLÜNMEYE SON!

Fuat COŞKUN / Arazi Edindirme Şube Müdürü
İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü

Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı ile ilgili 5403 sayılı kanun, 15 Mayıs 2014 tarihinde yayımlanarak yürürlüğe giren 6537 sayılı kanun ile değişikliğe uğramıştır. Bundan böyle tarım arazileri miras yoluyla bölünemeyecek.

Uygulamaya konulan yeni sistemle birlikte tarım arazileri "Asgari tarımsal arazi büyüklüğü" ile "Yeter gelirli tarımsal arazi büyüklüğü" şeklinde iki yeni kavramla tanımlanacak. Asgari tarımsal arazi büyüklüğü; Üretim faaliyet ve girdileri rasyonel ve ekonomik olarak kullanıldığı takdirde, bir tarımsal arazide elde edilen verimliliğin, söz konusu tarımsal arazinin daha fazla küçülmesi hâlinde elde edilemeyeceği Bakanlıkça belirlenen en küçük tarımsal parsel büyüklüğünü,

Yeter gelirli tarımsal arazi büyüklüğü; Bölge farklılıkları göz önünde bulundurularak il ve ilçelerin kanunda belirtilen yeter gelirli tarımsal arazi büyüklüklerini ifade etmektedir.

Tarım Arazilerinin Miras ve Satış Yoluyla Bölünmesinin Engellenmesi amacıyla 15.05.2014 tarihinde yürürlüğe giren 6537 sayılı Kanunu biraz yakından inceleyecek olursak;

15/05/2014 TARİHİNDEN ÖNCEKİ VEFATLARDA MİRASIN İNTİKALİ:

Varislerce Tapu Müdürlüğüne müracaat edildiğinde 15/05/2014'ten önceki mevzuata göre tarımsal arazinin;

- Elbirliği halinde mülkiyet ya da
- Paylı mülkiyet olarak tescili
- Aralarında rızai taksim olarak tescil işlemleri

15.05.2014 tarihinden itibaren 2 yıl içinde yapılacak devir işlemleri harçlardan muafdır.

15/05/2014 TARİHİNDEN SONRAKİ VEFATLARDA MİRASIN İNTİKALİ:

Miras bırakanın vefat tarihinden itibaren 1 yıl içinde mirasçılar, aşağıdaki seçeneklerden biri üzerinde anlaşma sağlayarak mirasa konu tarımsal arazinin;

- Miktarına bakılmaksızın tamamının bir mirasçuya devri,
- Yeter gelirli tarımsal arazi büyüklüklerinin katları ise birden fazla mirasçuya devri,
- 4721 sayılı Medeni Kanununun 373 üncü ve devam maddelerine göre kuracakları, aile malları

ortaklığı veya kazanç paylı aile malları ortaklığına devri,

➤ Mirasçılarının tamamının miras payı oranında hissedarı oldukları 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre limited şirkete devri,

➤ 3. kişilere devirleri yapılır

➤ Ekonomik bütünlüğe haiz olmayan tarım arazilerinin mirasçılara veya üçüncü kişilere aynen mülkiyet devrini gerçekleştirebilir.

➤ Mirasçılar arasında anlaşma yolu ile mülkiyet devri talebinde bulunulması halinde, tapu müdürlüğü talebi Bakanlık il/ilçe müdürlüğüne bildirir. Bakanlık il/ilçe müdürlüğü; asgari tarımsal arazi büyüklüğü, yeter gelirli tarımsal arazi büyüklüğü, ekonomik bütünlük ve arazi sınıfları arasındaki dönüştürme katsayılarını da dikkate alarak, devir yapılabilecek mirasçı sayısını ve paylaşım şekillerini tapu müdürlüğüne bildirir.

➤ Kanunun yürürlük tarihinden sonra gerçekleşen ölümlerde, mirasçılar veraset ilamına göre elbirliği mülkiyeti (verasete iştirak) işlemi tesis edebilirler. Tesis edilen elbirliği mülkiyeti işlemi ile Kanun hükümleri çerçevesinde mülkiyetin devri tamamlanmış olmaz.

➤ Mirasçılar arasında anlaşma sağlanamaması ve anlaşmazlığının Mahkeme kararı ile çözülmesi halinde, tapu müdürlüğü mahkeme kararında belirtilen mirasçı veya mirasçılara intikal işlemlerini gerçekleştirir ve sonucu Bakanlık il/ilçe müdürlüğüne bildirir.

➤ Kanunun yürürlük tarihinden sonra ölen kişinin, elbirliği halinde mülkiyet veya tapu sicilinin kök muris adına olması nedeniyle paylaşımı yapılmamış tarımsal arazilerinin bulunması halinde, bu araziler yeter gelirli tarımsal arazi büyüklüğü ile ilgili yapılacak değerlendirme kapsamına alınmaz.

Mirasa Konu Arazinin Devredilmediğinin Bakanlıkça Öğrenilmesi Halinde İse;

Bakanlıkça mirasçılara, devir için 3 aylık süre verilir. Bu süre bitiminde Bakanlık resen; İstemde bulunan ehil mirasçıya, ehil mirasçı yoksa en fazla teklifi veren istekli mirasçıya, aksi halde 3.

Kişilere satılması için Yetkili Sulh Hukuk Mahkemesinde Dava Açabilir!

MİRASA KONU TARIM ARAZİLERİNDE DEĞER ARTIŞI

Yeter gelirli tarımsal arazi mülkiyetinin mirasçılardan birine devredilmesinden itibaren yirmi yıl içinde bu arazilerden tamamının veya bir kısmının tarım dışı kullanım nedeniyle değerinde artış meydana gelmesi durumunda; devir tarihindeki arazinin parasal değeri tarım dışı kullanım izni verilen tarihe göre yeniden hesaplanır. Bulunan değer ile arazinin tarım dışı kullanım nedeni ile oluşan yeni değeri arasındaki fark, diğer mirasçılara payları oranında arazinin mülkiyetini devralan mirasçı tarafından ödenir.

Şerh konulan tarım arazilerinin yirmi yıllık şerh süresi dolmadan tarımsal amaçlı kullanılmak üzere satışa konu edilmesi durumunda, diğer mirasçılarının muvafakati alındığı takdirde şerh kaldırılarak; muvafakati alınmadığı takdirde şerhli olarak satış yapılabilir.

EKMEĞİNİ TOPRAKTAN ÇIKARANLAR

Ülkü SANCAR/Sosyolog

İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü

Kesin bir kaydı olmamakla birlikte Türkiye çapında yaklaşık bir milyon mevsimlik tarım işçisinin bulunduğu tahmin edilmektedir. Çukurova'dan İç Anadolu'ya, Ege'den Karadeniz'e kadar çok geniş bir alana yayılan bu işgücü, hem kendi yapısının hem de tarımsal yapının kayıt dışılığından dolayı çok fazla gündeme gelememektedir. Sadece trajik trafik kazalarında meydana gelen ölümlerle anımsanan mevsimlik tarım işçileri, esasında daha derin toplumsal sorunları barındırmaktadır. Fazla gündeme gelmemesinin arkasında tarımsal işgücünün örgütsüz yapısı da gerekçe gösterilebilir.

Ancak mevsimlik tarım işçilerinin toplumsal yapıdaki yeri ve güncel toplumsal sorunlardaki etkisi göz önüne alındığında, konu üzerinde daha fazla durmayı gerektirmektedir.

Türkiye'de köylü işletmeleri, küçük üretici niteliğini korumasına karşın demografik devresinin belli bir devresinde emek fazlası içererek işgücü "ihraç" edebilir, diğer aşamalarında ise emek kıtlığı durumundan düşerek yabancı işgücü kullanabilir. Köylü işletmesi, yıllık üretim devresinin çapa, hasat gibi belirli zamanlarında yerel veya bölge dışından gelen emek fazlasına ve tarım işçileri kit-

lesine başvurarak ücretli işgücü istihdam edebilir.

Genel olarak köylü işletmelerinde ücret karşılığında daimi veya geçici olarak çalışanlar tarım işçisi niteliğini almaktadır. Geçici veya mevsimlik tarım işçileri de tarımsal işlerin yoğun olduğu zamanlarda istihdam edilen grup olmaktadır. Geçici veya mevsimlik tarım işçileri de tarımsal işlerin yoğun olduğu zamanlarda istihdam edilen grup olmaktadır.

Özellikle ilkbahar ve yaz aylarında Çukurova, Ege, İç Anadolu, Karadeniz ve yer yer de artık GAP'ın etkisiyle Güneydoğu ve Doğu Anadolu'nun bazı bölümleri önemli derecede mevsimlik işgücü talep eden yerler olmuşlardır.

Mevsimlik tarım işçilerinin yaşamları, çalışma dönemlerinin bazı aşamaları ele alınarak açıklanabilir. Sorunlar işçilerin yaşadığı şehirlerdeki yüksek işsizlik oranları ile başlar. Güneydoğu'da çalışma alanlarının sınırlı olması, kırsal alanda toprak dağılımının eşitsizliği, burada yaşayanlar için geçinme yöntemlerini oldukça azaltır. Nitekim işçilerle yapılan gazete röportajları ve araştırmalar, onların yaşadığı yerlerdeki işsizliği en büyük problemleri olarak tanımladığını göstermiştir. Dolayısıyla bu bölgede yaşayanlar için istihdam olanaklarının sınırlı olması mevsimlik tarım işçiliğini tek seçenek haline getirmektedir.

Geçinmek için bu işi tercih edenler her yıl Nisan ve Mayıs aylarında yolculuklarına başlar. Bu yolculuklar meydana gelen trafik kazalarının meydana yer bulması nedeniyle tüm ülkede işçilerin yaşamlarına dair en iyi bilinen şeydir. Önceleri kamyonlarla yapılan yolculuklar, kazaların artması üzerine yapılan denetimlerin sıklaştırılması ile birlikte azalmaya başlamıştır. Şimdilerde işçiler,

yataklarını, kilimlerini, mutfak eşyalarını da yüklediği, kapasitesine göre çok fazla ağırlık taşıyan minibüslerde benzer tehlikeli yolculuklarını yapmaya devam etmektedir.

Çalışacakları yerlere vardığında yaşayacakları barınma yerleri, bir diğer önemli sorun alanıdır. İşçiler neredeyse tüm zamanlarını açık havada geçirir. Naylon ya da bezlerden kurduğu çadırlarını, eşyalarını korumak ve uyumak için kullanmaktadır. İşçilerin oluşturduğu çadır yerleşkeleri, mutfak, tuvalet ve banyonun olmadığı, suya erişim imkânlarının kısıtlı olduğu, tüm doğal koşullara açık yerlerdir. Bu olumsuz koşulların yanında aslında, çadır yerleşkeleri hiç de ifade edildiği gibi "geçici" değildir, çünkü işçiler sürekli yer değiştirerek yılın önemli bir kısmını bu geçici olarak nitelendirildiği koşullar altında yaşar.

Çalışma koşullarındaki en problemleri alanlardan birisi de ücretlerdir. Mevsimlik tarım işçilerinin ücretleri konusunda ülke çapında kabul görmüş ücret dengesi söz konusu değildir. Bunun yanı sıra kadın, erkek ve çocukların arasında ücret dengesizliği görülmektedir. Kadınlar erkeklerle aynı işi yapmalarına rağmen erkeklerden daha az ücret almaktadırlar. Bu da her alanda olduğu gibi ücret konusunda da eşitsizliğin yaşandığını bizlere göstermektedir. Mevsimlik geçici tarım işçisi kadınlar tarlalarda günde 12-14 saat arası çalıştıktan sonra çadır temizliği, su temini, çocuk ve yaşlı bakımı, yemek, bulaşık, vb. işlerle ilgilenmektedirler. Böylece mesailerini hiç bitmemektedir.

TARIM İŞÇİLERİ SOSYAL GÜVENCENİZ VAR MI?

Sami ŞAHİN / Sosyal Güvenlik Kurumu İl Müdür Yardımcısı

Sosyal güvencesi olmayan tarım işçileri, sabahın zifiri karanlığında yola çıkıyor, akşamın geç saatlerine kadar beden gücüyle ancak karınlarını doyuracak ücrete çalışıyorlar. Tarlalara kamyonlarla, traktör römorklarıyla gidiyorlar. Yakıcı güneşin altında saatlerce alın teri döküp geçimlerini sağlıyorlar. Barınma, beslenme ve sağlık gibi temel ihtiyaçlarını yeterince karşılayamıyorlar.

Kimyasal Bitki Koruma ilaçlarına maruz kalma, uzun süreli olumsuz hava şartları, yaşam koşullarının ve barınma koşullarının uygunsuzluğu, yetersiz-dengesiz beslenme, yoksulluk, çalışmadıkları gün para kazanamamaları nedeniyle sağlık kurumlarına gidemeyen tarım işçilerinin kolay ulaşabileceği sağlık hizmetlerinin olmayışı nedeniyle ölüm vakalarının ve sakatlanma oranının yüksek olduğu öncelikli risk grubudur.

Tarımsal üretimin insanlık var oldukça devam edeceği düşünülerek bu yazımızda, tarım işçiliğiyle ilgili sosyal güvenliğinin değerlendirilmesi yapılacaktır. Ülkemizde tarım işçilerinin sosyal güvenliği uzun yıllar büyük bir sorun olarak ortada kalmıştır.

Toplumun tüm kesimlerinin olduğu gibi tarım kesiminin de sosyal güvenlik kapsamı dışında bırakılması düşünülemez. Çünkü herkesin sosyal güvenliğini sağlamak devlete yüklenen anayasal görevidir. Bu görevi yerine getirmek adına tarım işçilerini de sosyal güvenlik kapsamına almak amacıyla 17.10.1983 tarihli 2925 sayılı Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanunu (TİSSK) çıkartılmış, bu kanun 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu yürürlüğe girene kadar yürürlükte kalmıştır. 5510 Sayılı Kanunda ilk anlamda süresiz tarım işçilerinin sosyal güvenliğine yer verilmemiştir. Daha sonra 5510 sayılı Kanuna eklenen 5 inci ek maddeyle isteğe bağlı olarak süresiz tarım işçileri yeniden sosyal güvenlik hakkına kavuşmuş olup tarım veya orman işlerinde hizmet akdiyle süresiz olarak çalışanlar için 1/3/2011 tarihinden itibaren sigortalı olma imkanı yeniden getirilmiştir.

TARIM İŞÇİSİ NASIL SİGORTALI OLUR VE KİMLER YARARLANABİLİR?

- Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentleri ile 506 sayılı Kanunun geçici 20 nci maddesi ve 2925 sayılı Kanun kapsamında çalışmamak,

- İsteğe bağlı sigortalı veya isteğe bağlı iştirakçi olmamak,

- Sosyal Güvenlik Kurumundan ve kendi sigortalılıklarından dolayı gelir veya aylık almamak,

- 18 yaşını doldurmuş olmak şarttır.

Yıllık tarımsal faaliyet gelirleri içindeki kazancının asgari ücretin altına düştüğünü muafiyet belgesi ile belgeleyen sigortalılar yıllık tarımsal faaliyet gelirlerinden masraflar düşüldükten sonra kalan tutarın aylık ortalamasının prime esas günlük kazanç alt sınırına göre belirlenen tutardan az olduğunu "Sigortalılık Muafiyet Belgesi" ile belgeleyenler ek 5 inci maddeye göre sigortalı olabilirler.

SİGORTALILIĞIN BAŞLANGICI

Tarım işçileri "Tarım İşlerinde Hizmet Akdiyle Süreksiz Çalışanlara Ait Giriş Bildirgesini" ikamet ettikleri ya da çalıştıkları yerin bağlı bulunduğu muhtarlık ile ikamet ettikleri veya çalıştıkları il ya da ilçede bulunan tarım müdürlüklerine onaylatıp, Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğüne /sosyal güvenlik merkezine müracaat etmeleri gerekmektedir. Tarım işçilerinin sigortalılıkları müracaat ettikleri tarih itibarıyla başlatılacaktır.

ORMAN KÖYLÜLERİNİN SİGORTALI OLMA DURUMU

6831 sayılı Orman Kanununun 40 ıncı maddesi

gereğince devlet ormanlarında ağaçlandırma, bakım, imar, yol yapımı, kesme, toplama, taşıma, imal gibi orman işleri; öncelikle orman köylülerini kalkındırma kooperatiflerine ve köylülere birim fiyat (vahidi fiyat) usulüne göre yaptırılmaktadır.

Söz konusu hüküm gereğince Kanunda belirtilen işler, orman köylüleri tarafından kurulan kalkındırma kooperatiflerine, köy tüzel kişiliklerine ve köylülere verilmekte olup söz konusu işlerin vahidi fiyat usulüne göre verilmesi halinde bu işler de Kanun kapsamında süreksiz iş sayılmaktadır.

Orman köylülerinden sigortalı olmak isteyenler "Orman İşlerinde Hizmet Akdiyle Süreksiz Çalışanlara

Ait Giriş Bildirgesini" ikametlerinin bağlı bulunduğu muhtarlık ile veya çalıştıkları yerin bağlı olduğu Orman Genel Müdürlüğü ve Bölge Müdürlükleri ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığına bağlı il müdürlükleri aracılığıyla veya kalkındırma kooperatiflerine onaylatacaklardır. İkametlerinin bağlı olduğu Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğüne/SGM'ye müracaat etmeleri halinde sigortalılıkları ise müracaat ettikleri tarihten itibaren başlatılmaktadır.

Ayrıca, bu kapsamdaki sigortalılar başvuru belgesi ile birlikte kooperatif ya da köy tüzel kişiliği ile Orman ve Su İşleri Bakanlığı ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığının ilgili birimi arasında yapılan sözleşme ile kooperatif üyelerini ya da köy tüzel kişiliğince çalıştırılacakların listesini, köylülerle yapılması halinde ise sözleşmeyi Kuruma vermeleri gerekmektedir.

TAHMİN VE ERKEN UYARI SİSTEMİ NEDİR?

Gürsel BALCI / Bitki Sağ. ve Bit.Ürt. Şb.Müdürü

İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü

Tahmin Ve Erken Uyarı Sistemleri'nde amaç; hava sıcaklığı, yağış, nem, yaprak ıslaklığı gibi meteorolojik verilerden yararlanılarak bitki hastalıklarının ve zararlılarının oluşumu ve gelişiminin önceden tahmin edilip doğru ve zamanında mücadele takvimlerinin oluşturulması ve bunu sonucunda da çiftçilerin zamanında haberdar edilmesidir. Ayrıca sisteme ilave edilebilecek don sensörü vasıtasıyla dondan oluşabilecek maddi kayıpların önlenmesi ve toprak nem sensörleri sayesinde de toprağın nem durumunun gözlenmesi mümkün olabilmektedir. Sistemden alınan veriler analiz edilerek; hastalık ve zararlılarla mücadele zamanı, don uyarısı vb. konularda çiftçilere gerekli olabilecek uyarılar, toplu SMS, birebir görüşmelerle, te-

lefonlarla, merkezi bir yere ilan asılarak ve ayrıca WEB haber bülteni aracılığıyla duyurulmaktadır.

İlimizde, Tahmin Ve Erken Uyarı Sistemi çalışmalarına ilk defa 1980 yılında Merkez İlçeye bağlı Büyük Kolpınar Köyünde bir adet mekanik alet istasyonu kurularak başlanmıştır. 2000 yılında ise Çarşamba İlçesi Yukarı Dikencik Köyünde, 350 ağaçlık şeftali bahçesine mekanik alet ile çalışan bir istasyon kurulmuştur. Mekanik cihazların sınırlı bilgi (Nem- Sıcaklık) sağlaması, teknolojilerinin geri kalması, her hafta araziye gidilip düzenleme yapılması gibi zorlukları olması sebebiyle yerini bilgisayarlı elektronik erken uyarı sistemlerine bırakmışlardır.

İl Müdürlüğümüzce, ilk bilgisayarlı Elektronik Tahmin ve Erken Uyarı Cihazı 2007 yılında Merkez (İlkadım İlçesi) Çorak Köyünde 500 ağaçlık şeftali bahçesine kurulmuş olup, 351 dekarlık alanda üretimi yapılan 22.195 adet şeftali ağacı için erken uyarı verileri alınmaktadır. Yine 2007

Yılında Çarşamba İlçesi Yeni Köseli

Köyünde 600 ağaçlık şeftali bahçesine de bir adet Bilgisayarlı Elektronik Tahmin ve Erken Uyarı Cihazı (METOS sistemi) kurularak, 773 dekar alanda bulunan 30.920 adet şeftali ağacı için veriler alınmaktadır.

<i>İstasyon</i>	<i>Ürün Adı</i>	<i>Zararlı Organizma</i>	<i>Uygulama Alanı</i>	<i>Hitap ettiği Alan</i>
Bafra Yeniköy	Elma	Elma İç Kurdu	52	158
Bafra Çetinkaya	Elma	Elma İç Kurdu	25	86
Çarşamba Kuşhane	Elma	Elma İç Kurdu	16	478
Çarşamba Y.Köseli	Şeftali	Doğu Meyve Güvesi	43	3963
İlkadım Çorak	Şeftali	Doğu Meyve Güvesi	7	555
Havza Dereköy	Elma	Elma İç Kurdu	3	47
Havza Dereköy	Bağ	Bağ Mildiyösü	2	98
Vezirköprü Çalköy	Elma	Elma İç Kurdu	4	86
Vezirköprü Çalköy	Bağ	Bağ Mildiyösü	2	46

İlimizde 2008 yılında bu istasyonlara ilave olarak Çarşamba Kuşhane köyüne ve Bafra ilçesi Şeyhören ve İlyaslı köylerine elektronik tahmin ve erken uyarı istasyonları kurularak istasyon sayısı 5 e çıkarıldı. Ancak daha sonra ihtiyaç önceliği yüzünden Bafra İlçesi Şeyhören Köyündeki cihaz Çetinkaya beldesine, İlyaslı Köyündeki cihaz da Yeniköy Köyüne nakledildi. 2009 yılında ise Havza Dereköy ve Vezirköprü Çalköy köylerine de birer adet olmak üzere 2 adet internet metos

tahmin erken uyarı cihazı alınarak, ilimizde toplam 7 adet cihaz ile tahmin erken uyarı programı yürütülmektedir. İlimizdeki bu cihazlarda; Elma İç Kurdu ve Şeftali İç Kurdu zararlılarının etkili sıcaklık değerlerini otomatik hesaplayabilen sistem ile Elma Karalekesi, Yumuşak Çekirdekli Ağaçlarda Ateş Yanıklığı, Bağ Mildiyösü ve Bağ Küllemesi hastalıklarının riskini hesaplayabilen hastalık modelleri bulunmaktadır.

FINDIKTA KÜLLEME HASTALIĞINA DİKKAT!

Son yıllarda meydana gelen iklim değişiklikleri ve uygun hava koşullarının da etkisi ile ilimiz fındık bahçelerinde külleme hastalığı yaygın olarak görülmektedir. Üreticilerimizin bahçelerini kontrol etmeleri ve hastalık görülen bahçelerde gerekli önlemleri almaları gerekir.

Hastalık doğrudan ürüne zarar vermez ancak hastalıklı yapraklar fizyolojik faaliyetlerini sağlıklı yapraklar gibi yerine getiremezler ve vaktinden önce dökülürler. Hastalık etmeninin yaprakları enfekte etmesi için en uygun sıcaklık 10-20 derecedir ve ilkbaharda yapraklar genellikle normal büyüklüğünü aldığı anda görülmeye başlar. Başlangıçta tozlu beyaz olan mantar kolonileri sonrasında yaprağı tamamen sarar, yaprak yeşil rengini ve parlaklığını kaybederek matlaşır.

Daha sonra yapraklar giderek kahverengileşmeye gevrekleşmeye ve kıvrılmaya, dökülmeye başlar. Bu laşık olan fındık bahçelerinde bu durumun daha sonraki yıllarda da devam etmesi halinde üründe kalite düşüklüğü ve ağaçlarda gelişme geriliği görülebilir.

Fındık yetiştiriciliğinde kültürel tedbirler üretimin sürdürülebilirliği bakımından önemlidir ve alınması gerekir. Külleme hastalığına karşı enfeksiyon kaynaklarının azaltılması için dökülen yapraklar yok edilmelidir. Budama zamanında, iyi bir hava sirkülasyonu ve güneşlenme sağlayacak şekilde yapılmalıdır.

Kimyasal Mücadele; yeşil aksama birinci ilaçlama, hastalığın bir yıl önce görüldüğü bahçelerde çotanak bağlama döneminde, diğer bahçelerde belirtiler görülür görülmez yapılır. Uygun koşullar devam eder ve hastalık tekrarlırsa uygulanacak bitki koruma ürününün etki süresine göre ikinci ve diğer ilaçlamalar yapılır. Külleme hastalığı görülen bahçelerde; yetkili kişilerce yazılacak reçete karşılığında Bitki Koruma Ürünleri Satış Bayilerinden temin edilen BKÜ, Bitki Koruma Ürünleri Uygulama Belgesi sahibi kişiler tarafından uygulanmalıdır. Üreticilerimizin bahçelerini kontrol etmeleri ve zaman geçirmeden tedbir almaları yararlarına olacaktır.

“TOPRAĞIN SEVGİSİNİ KALBİMDE HİSSEDİYORUM...”

Samtim: Sizi tanıyabilir miyiz?

Adem Taşçıoğlu: Adım Adem Taşçıoğlu. 1981 yılında Bafra ilçesi Yeşilyazı Köyünde doğdum. İlkokuldan sonra ailemin yanında başladığım çiftçiliğe, askerlik hizmetini tamamladıktan sonra da yine ailemin yanında devam ettim. Ardından evlendim. Bende her zaman bağımsız yine toprakla uğraşarak farklı bir şeyler yapma isteği vardı. Bu nedenle bir gün babama; “yanından ayrılacağım (onların da imkanlarının kısıtlı olduğunu gördüğüm için) senden maddi olarak bir destek beklemiyorum ancak bana beddua etme yeter” dedim.

Samtim: Daha sonrasında yaşamınızın yol haritası nasıl şekillendi?

Adem Taşçıoğlu: Şehre ilk geldiğimde yapabildiğim işlerde çalışıyor ortalama aylık 600 tl ücret alıyor bunun yarısını sigortama veriyor geriye kalan 300 tl ile de yaşamaya devam ediyordum. Geceleri halde kamyon yüklüyordum. Bu arada 2 çocuğumuz da dünyaya geldiği, kıt imkanlarla kanaat sayesinde geçindiğimiz günlerdi... Özel üretim yapmayı düşünürken, bir arkadaşım “birlikte karpuz yapalım” dedi, ben de “tamam” dedim. 6 dekar karpuz yaptık, o sene de para etti. Derken böyle başladık. Karnaba-

har, karpuz derken bu günkü bu halime ben bile inanmıyorum. Allah’a bin kere şükürler olsun. Bu arada benim çocukluğumdan beri içimde uhde olan ve büyük arzu ile istediğim kutsal mekânlara gidiş isteğimi sıraya yazılarak gerçekleştirilmek istemişim. Allah nasip etti 3. Yılda eşimle birlikte hac kurası bize çıktı. Ama imkânlar belli tabii, eve geldim hanıma hacca yazıldım dedim. Hatta hanım “ne yaptın sen, yemeye ekmeğin yok hacca gideceksin?” dedi. O zamanlar hac için bana 15.000 TL para lazımdı, çıkmadı. Ama 3 sene sonra traktör, saban, tırmık, dinamo, boru vs. aldım derken 90.000 TL sermayem oldu.

Samtim: Bu başlangıçtan sonra üretimi çeşitlendirdiniz mi, sermaye, arazi ve ekipman imkanlarınız nasıl gerçekleşti?

Adem Taşçıoğlu: Tabii benim arazim yoktu. 2008 yılında başladım. 2012 yılında 100 dekar kadar işledim. 2008 den bu tarafa ektiğim yer gittikçe arttı burada bir de araziler parçalı. Büyük arazi yok. 3 dekar, 5 dekar genelde küçük parseller. Çeltik de ektiğim oldu, sebzelerden Karpuz, Kırmızı Lahana da yetiştirdim. Bu çalışmalar sonucunda hamdolsun Allaha, önce 8 da. bir arazi, daha sonra içinde 2 katlı

ev bulunan 5 da. araziyi aldım. Sonraki aldığım arazi üzerine yaklaşık 80.000 tl maliyetle 2400 m2 serayı tamamen kendi imkanlarımla kurdum. Şunu da söyleyeyim bu arada daha hiç faizli banka kredisi de kullanmadım. Bu seraya teşvik olsun diye gölgeleyici örtü yardımı devlet tarafından yapıldı. Seranın yapımında üretim aşamasında ve örtü desteği konusunda emeği geçen başta İlçe Müd. Personeli Sedat Bey ve Bekir Bey olmak üzere, tüm personel ve idarecilere teşekkür ediyorum. Seradan ilk yıl Amerikan beyaz kelebeği zararına rağmen hıyardan 50.000 tl ve maruldan 10.000 tl olmak üzere 60.000 tl ciro yapabileceğimi ümit ediyorum. Baştan dediğimiz gibi, rızık Allah'tan dedik çalıştık çabaladık 7-8 yılda evimizi geçindirdiğimiz gibi tarımsal alet ve ekipmanlarımızı aldık, arazi aldık ve seramızı kurduk, bu yatırımların maddi değerini tabii kesin olarak değişkenlik gösterdiği için zor amma 300.000 TL veya yukarısında olacağını tahmin ediyorum.

Samtim: Hiç çiftçiliği bırakıp başka işler yapmayı düşündüğünüz oluyor mu?

Adem Taşçıoğlu: Hayır bırakmayı düşünmüyorum. Hem nereye gideyim ki. Evet, toprakta çalışmak biraz ağırdır, ama toprağın sevgisini kalbinde hissedersiniz de bilinçli çalışırsanız emeğinin karşılığını alırsınız. Ben yaptığım işten pişman değilim ve köyde çiftçilik

yapmayı ve toprakla uğraşmayı da seviyorum. Bazılarının bakıyorum köycülük şöyle böyle isyan edenler var. Hâlbuki asgari ücretle çalışanlar var. Adam gecedan kalkıyor sabah ışıırken işe gidiyor. O otobüsten o otobüse işe varana kadar iki saat yollarda geçiyor. İnanın evinde tencere kaynamayan insanlar var. Saatte 2 tl mesai ücreti alacağım diye evine gece yarısı gelenler var. Ev kirası veriyor, çocuk okutuyor, bu şekilde ev geçindirenler var. Onlar bize göre daha yokluk içerisinde yaşıyorlar. İstanbul'da çalışıyorlar 3-4 senede bir buraya gelebiliyorlar. İmkanları olsa her sene gelirler.

Samtim: Devletten tarımsal alanda temenni başında ne gibi beklentileriniz var?

Adem Taşçıoğlu: En büyük sıkıntı şu arazilerde mutlaka toplulaştırma olması lazım. 4734 m2 benim, 2600 m2 komşunun, 1500 m2 diğer komşunun.. Diyeceğim o ki sabanı takıyorsun 20 metre git dön geri, ben 20 dekar yere 45 litre mazot yaşıyorum, 4 dekar yere gene aynı mazotu yaşıyorum. İlçemize bağlı başka köylerde Tarım Bakanlığı tarafından toplulaştırmanın yapıldığını duydum, genel olarak çok memnunlar o köylüler. İnşallah aynı şekilde bizim köylerde de toplulaştırma çalışmaları bir an önce başlar. Bir de pazarlama konusunda; üretici sattığı üründen bir şey anlayamıyor. Tüketici istediğini alamıyor. Neden? Ortada uçuk bir fiyat var. Kırmızı Lahana burada 30-40 krş iken, İstanbul'da bir baş Kırmızı Lahana 1,50-2 tl... Evet, ben de isterim ki benim marulum 5 tl'ye gitsin ama vatandaş bunu alamadıkdan sonra hiç önemi yok, sadece kendimizi düşünmüş oluruz. Benim düşüncem şu: Büyük marketler nasıl belirli belirli bölgelere büyük depolar kurup, ürününü marketlerine oradan gönderiyorsa, aynı şekilde kooperatifler kurulup, büyük semt pazarı oluşturulmalı. Çiftçi ürününü yüklediği zaman orada satabilmeli.

Teşekkür ediyoruz, işleriniz bereketli kazancınız bol olsun.

RÖPORTAJ : Hasan AKMAN Ziraat Mühendisi

FOTOĞRAF : Recep YAPINCAK Ziraat Teknikeri

ÇÖLYAK HASTALARININ UMUDU "KARABUĞDAY" KAVAK İLÇEMİZDE YETİŞTİRİLİYOR

Kuzukulağigiller (Polygonaceae) familyasının bir türü olan karabuğday **köşeli buğday** olarak da bilinmektedir. Tek yıllık bir bitkidir. Karabuğday'ın tahıllarla hiçbir akrabalık bağlantısı yoktur. Karabuğday iklim istekleri bakımından hassas bir bitkidir. 60 ile 100 gün arasında yetişmektedir. Çiçeklenme döneminde görülecek yüksek sıcaklıklar ve soğuklardan da etkilenmektedir. Bir yılda iki defa ekilebilir. İlk ekim Nisan ayında, ikinci ekim ise temmuz ayının ortasında yapılabilir. Her türlü toprak yapısında tarımı yapılabilir. Dekara ortalama 5 kg tohum kullanılır ve çimlenme bir haftada gerçekleşir. Bir ay içinde çiçeklenmeye başlar. Çiçeklenme ile tohum verme beraber devam eder. Hasadı biçerdöverle yapılabilir. Ülkemizde ortalama verim 100 - 140 kg arasındadır. Sulu şartlarda verim 200 kg civarındadır.

Karabuğdayın içeriğinde hiç gluten olmaması nedeniyle gluten hastalığı olarak da bilinen çölyak hastaları, bu bitkiden elde edilen un ile yapılan bütün ürünleri sorunsuzca tüketebilmektedir. Türkiye de yaklaşık 800.000 çölyak hastası olduğu, bu kadar kişinin glutensiz ürün ile beslenmesinin gerekliliği karabuğdayı ön plana çıkartmıştır. Karabuğday'ın ülkemizde üretimile birlikte çölyak hastaları da ucuz ve güvenilir besin kaynağına kavuşmuş olacaklardır.

KAVAK İLÇEMİZDE KARABUĞDAY

Çiftçilerimizin daha karlı ve masrafsız olarak üretim yapabilecekleri Karabuğday bitkisi ülkemizde henüz yaygınlaşmamış ve tarımı tam olarak bilinmemektedir. İlimizin Kavak İlçesinde tarımı yapılan karabuğdayın

ekiminin yaygınlaştırılması için çiftçi eğitim ve yayım çalışmalarımız devam ediyor. İlçemiz Çalbaş, Sıralı ve merkez 19 Mayıs mahallesinde toplam 25 dekar alanda tohumluk elde etmek ve verimini görmek amacıyla demonstrasyon yapıldı. Üreticilere İlçe Müdürlüğümüz personeli tarafından her türlü destek verilmektedir.

Yem bitkilerinin peşine ikinci ürün olarak da ekilişi yapılan Karabuğday ayrıca bal üretiminde nektar kaynağı olarak kullanılır. İlçemiz şartlarında en erken Nisan 20 gibi ekimi yapılabilen Karabuğday bitkisinin çiçeklenme süresinin uzun olması (45 gün) arıcılık için bir avantajdır.

Karabuğdayın doğada çiçeğin olmadığı dönemde çiçeklenmesi, 90 günlük ömrünün 45 gününde çiçek açması ve ballı bir bitki olması arıcılar için de büyük bir avantaj sağlamaktadır. 4 dekar karabuğday ekili alanda yapılan arıcılıktan 60-70 kilogram bal hasadı yapılabilmektedir. Karabuğdayın ekiminin en fazla yapıldığı ülkelerden biri olan Japonya'da ortalama 100 bin ton tüketimin ancak % 20'sini karşılayabildiklerinden aradaki fark ithalatla karşılanmaktadır. Bu da Türkiye de üretilecek karabuğdayın pazarlamasında sorun yaşanılmayacağını göstermektedir.

TÜRKİYE'NİN İLK YERLİ LALELERİ SAMSUN'DAN

Samsun Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsünün 2014 yılında sonuçlandırılmış olan lale çeşit ıslahı çalışmaları sonucunda **Türkiye'nin ilk 3 adet yerli lale çeşidi** geliştirildi. Yeni lale çeşitleri üzerinde yaptığı çalışmalar hakkında bilgi veren Yasemin İzgi SARAÇ, "Tübitak destekli olarak başlayan Türkiye florasında bulunan lale ve sümbül türlerinin kültüre alınması isimli proje ile Türkiye florasında bulunan lale türleri toplanmış ve enstitümüzde muhafaza altına alınmıştır. Buna ek olarak dünyada bulunan diğer lale türleri ve lale ıslahında kullanabileceğimiz lale çeşitleri de enstitümüze getirilmiş ve lale gen bankası oluşturulmuştur.

2014 yılında sonuçlandırılmış olan lale çeşit ıslahı çalışmaları sonucunda Türkiye'nin ilk 3

adet (Arda, Manisa ve Muş isimli) yerli lale çeşidi Tohumluk ve Tescil Sertifikasyon Müdürlüğüne sunulmuştur. Tescil çalışmalarının sonuçlanmasıyla birlikte Türkiye'nin ilk yerli lale çeşitleri elde edilmiş olacaktır" dedi.

"REFAH SEVİYESİNİN ARTMASIYLA BİRLİKTE LALEYE OLAN TALEP DE OLDUKÇA ARTTI"

Son yıllarda parklarda ve peyzajda, saksı bitkisi olarak lale kullanımının arttığını, bunun da lale soğanına olan ihtiyacı artırdığını ifade eden Saraç, "Lale bitkisi ülkemiz için oldukça önemli bir bitkidir. Osmanlı döneminde bir devire adını vermiş bir bitkidir. Osmanlı Devleti zamanında sadece lale üzerine çalışan bir enstitü bulunmaktaydı ve yıllarca lale çeşidi tescil edilmekteydi. Osmanlı'dan günümüze lale çeşidi hiç kalmadı. Şu anda biz yurt dışından getirdiğimiz lale çeşitlerinin soğanlarının çeşitlerini çoğaltarak kullanıyoruz. Ülkemizde lalenin kullanımı son zamanlarda arttı. Belediyelerin çok fazla kullanması, saksı bitkisi olarak tercih edilir olması, refah seviyesinin artmasıyla birlikte laleye olan talepte oldukça arttı" şeklinde konuştu.

Arazilerin Miras ve Satış Yoluyla Bölünmesinin Önlenmesi Konulu Bilgilendirme Toplantısı Yapıldı

“Tarım arazilerinin miras ve satış yoluyla bölünmesinin önlenmesi” konulu bilgilendirme toplantısı İl Müdür Vekili Nail KIRMACI’nın başkanlığında Şube Müdürlerimiz, İlçe Müdürlerimiz ve teknik personelin katılımıyla İl Müdürlüğümüz toplantı salonunda gerçekleştirildi.

Toplantıda miras, satış süreçleri, asgari tarımsal arazi büyüklükleri, yeter gelirli arazi büyüklükleri ve ekonomik bütünlük konuları ele alındı. 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu, Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren 6537 sayılı Kanun ile değişikliğe uğramıştır. Yeni yasa ile ekonomik bütünlük ve yeterli gelirli tarımsal arazi büyüklüğü kavramları tanımlanmış, belirlenen büyüklükteki tarımsal araziler üzerinde gerçekleştirilecek mülkiyeti aktarıcı nitelikli işlemlerin

yanı sıra, intikal ve miras taksimi işlemlerinde önemli değişiklikler getirilmiştir.

Söz konusu yasa ile arazilerin miras yoluyla bölünmesinin önlenmesi amaçlanmıştır. Türk Medeni Kanununda yapılan değişiklikle eskiden murisin varislerine hisseleri oranında tarım arazileri paylaşılırmakta iken, yeni yasa ile arazilerin mülkiyeti ehil mirasçıya bırakılmakta, ya da aile malları ortaklığı veya limited şirket kurmak suretiyle intikal yapılmaktadır. Yeni yasa ile getirilen değişiklikler konusunda personelimiz bilgilendirildi.

Kestane Anaçları Aşılandı

OMÜ Ziraat Fakültesi, İl Müdürlüğümüz, Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü, Terme İlçe Müdürlüğümüz ve Dibekli Mahallesi Tüzel Kişiliği işbirliği ile uygulanan, Valiliğimizce de desteklenen “Dal Kanserine Dayanıklı Kestane Yetiştiriciliği Projesi” kapsamında, kapama bahçede mevcut kestane anaçları aşılandı.

OMÜ Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ümit SERDAR’ın koordinasyonunda, fakülte öğrencileri, İl Müdürlüğümüz teknik elemanları, Terme İlçe Müdürlüğü teknik elemanlarının katılımıyla gerçekleştirilen aşılama çalışmalarında, kalem aşısı için uygun 137 anaç aşılandı. Dal kanserine dayanıklı A-14, A-25, A-100 ve Betizalc çeşitleri, Mariguel anaç-

larının aşılmasında kullanılmıştır.

Terme İlçemiz Dibekli Mahallesinde yaklaşık 20 dekar alanda tesis edilen kestane bahçesi, Türkiye’de kamu organizasyonu ile tesis edilen ilk kapama kestane bahçesidir. Prof. Dr. Ümit SERDAR, dal kanserine dayanıklı anaç ve aşı kalemlerinin kullanıldığı bu proje ile Terme İlçesinde bir gen bankasının kurulmuş olduğunu, bu alanlardan elde edilecek tohum, aşı kalemi vb. çoğaltma materyali ile daha büyük projeksiyonlar için önemli bir üretim kaynağı oluşturulduğunu belirtti.

İl Müdür Vekilimiz Sayın Nail KIRMACI ise, bu çalışmanın tüm Karadeniz Bölgesinde kestane yetiştiriciliği çalışmalarını için referans bir çalışma olduğunu belirterek, projeye destek veren Valiliğimize, Terme Ziraat Odası Başkanlığına, emeği geçen kamu kurumlarının yöneticilerine, çalışanlarına ve Dibekli Mahallesi Muhtarlığına teşekkürlerini ilettiler.

BÖLGE GRUP TOPLANTISI İLİMİZDE YAPILDI

Bakanlığımızca uygulamaya konulan "Tarımsal Yenilik ve Bilgi Sistemi" kapsamında, Bölge Grup Toplantısının 43.cüsü 10-11 Haziran 2015 tarihlerinde İlimizde gerçekleştirildi.

Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü koordinatörlüğünde, İl Müdürlüğümüz işbirliği ile gerçekleşen toplantıya; Amasya, Artvin, Sinop, Karabük, Ordu, Trabzon, Giresun, Rize, Artvin ve Kastamonu İl Müdürlükleri ile Rize Çay Araştırma Enstitüsü, Trabzon Su Ürünleri Araştırma Enstitüsü, Giresun Fındık Araştırma İstasyonu, Ordu Arıcılık Araştırma Enstitüsü, Orta Anadolu Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma İstasyonu ve Koordinatör Araştırma Enstitüsünden araştırmacı ve konu uzmanları katıldı.

Sivil toplum kuruluşlarından Havza Ziraat Odası temsilcileri, Samsun Damızlık Manda Yetiştiricileri Birliği temsilcileri, özel sektör temsilcileri ile Bakanlığımızdan görevli personel ilgili toplantıya katılım sağladı.

İl Müdür Yardımcımız Sayın Nail KIRMACI toplantıda söz alarak, katılımcılara teşekkürlerini bildirerek, Bölge grup toplantıları kapsamında paylaşılan tarımsal yeniliklerin, problem ve proje odaklı çözüm önerilerinin, sadece İl Müdürlükleri ve Araştırma kuruluşları yönünden değil, tarım sektörünün bütünü açısından çok önemli bir yere sahip olduğunu ifade etti.

Enstitü ve İl Müdürlükleri tarafından yürütülen çalışmalar ve karşılaşılan sorunların paylaşıldığı toplantıda Koordinasyon ve Tarımsal Veriler Şube Müdürümüz Sayın Erol BAŞ İlimiz tarımı ve yapmış olduğumuz çalışmalar hakkında sunum yaptı.

LİDER ÇOCUK TARIM KAMPI BÜYÜK İLGI GÖRDÜ

İl Müdürlüğümüz tarafından 03-05 Haziran tarihleri arasında, ilköğretim 4. sınıf öğrencilerine yönelik doğa bilincini, çevre farkındalığını kazandırmak, tarladan sofraya gıda üretim teknolojileri ve gıda güvenirliliği hakkında bilgi vermek amacıyla "Lider Çocuk Tarım Kampı" yapıldı. Kampa İl Millî Eğitim Müdürlüğü tarafından belirlenen 2 okuldan toplam 22 öğrenci ve 2 gönüllü öğretmen katıldı. Kampın sponsorluğunu üstlenen Özel Başarı Kolejinde de 10 öğrenci kampa iştirak etti.

Üç gün süren kamp boyunca çocuklara Ondokuzmayıs İlçemizdeki Erenköy Keçi İşletmesi ve Dağköy kesme çiçek seraları, Bafra İlçemiz Altınova

Köy Büyükbaş İşletmesi ile Kızılırmak Deltası gezdirildi.

Tekkeköy İlçesi At Çiftliği, Çarşamba İlçesi mantar tesisleri ile organik tarım yapılan fındık ve kivi bahçeleri, sebze -meyve seraları ve Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü gezdirilerek buralardaki faaliyetler hakkında bilgiler verildi. Ayrıca temel eğitimin yanında uygulama ve demonstrasyon destekli aktif öğrenmeye yönelik eğitimler verildi.

Kampın 3. günü öğrenciler, İl Müdürümüz Kadir GÜVEN ve Millî Eğitim Müdürü Aytekin GİRGİN ile birlikte Samsun Vali Yardımcısı Faruk Necmi Kurt'u makamında ziyaret ederken, Sayın KURT ziyaretine gelen öğrencilere Ömer Seyfettin'in hikâyelerinden oluşan bir kitap seti hediye etti.

Kampın son gününde düzenlenen piknikte çeşitli oyunlarla şenlik havasında eğlenen öğrencilere katılım belgeleri verildi.

İL MÜDÜRLÜĞÜMÜZDE NETCAD EĞİTİMİ DÜZENLENDİ

İl Müdürlüğümüzce hazırlanan ve Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı (OKA) tarafından 2015 yılı teknik destek programı kapsamında desteklenmeye değer bulunan "Netcad Eğitim Programı" projesi kapsamında eğitim yapıldı. 27 Nisan -16 Mayıs 2015 tarihleri arasında düzenlenen toplantı Şube Müdürlerimiz ve İl Müdürlüğümüz personelinin katılımıyla yoğun program içeriğiyle 3 hafta sürdü. "Netcad Eğitim Programı" anamodül & netsurf, ileri düzey, arazi toplulaştırma projelendirme, ileri düzey damla sulama projelendirme, coğrafi bilgi sistemleri, Havza modelleme & taşkın analizi ve uzaktan algılama sertifika eğitim programlarını içermektedir.

Eğitim Programı sonunda "NetCad Eğitim Programı " Projesi Sertifika Dağıtım Töreni 29 Mayıs 2015 Cuma günü İl Müdürlüğümüz Toplantı salonunda gerçekleştirildi. Sertifika dağıtım törenine Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürümüz Kadir GÜVEN, Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı (OKA) Genel Sekreteri Mevlüt ÖZEN, İl Müdür Yardımcımız Resul KARAKUŞ, Tarımsal altyapı ve Arazi Değerlendirme Şube Müdürü Lale BAYKAL, diğer Şube Müdürlerimiz ve personel katıldı.

Eğitime katılan 20 teknik personele törenle sertifikaları verildi. Katılımcılara sertifikalarını İl Müdürümüz Kadir GÜVEN, Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı (OKA) Genel Sekreteri Mevlüt ÖZEN, İl Müdür Yardımcımız Resul KARAKUŞ ve Tarımsal Altyapı ve Arazi Değerlendirme Şube Müdürü Lale BAYKAL verdi.

Sertifika dağıtım töreninde konuşan İl Müdürü Kadir GÜVEN, projeye emeği geçen kurum çalışanlarına ve projeyi destekleyen Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı'na teşekkür ederken, OKA'nın kurumumuzca hazırlanacak başka projeleri de desteklemesi temennisinde bulundu. Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı (OKA) Genel Sekreteri Mevlüt ÖZEN ise ihtiyaç analizi doğru yapılmış bütün projeleri desteklemeye hazır olduklarını belirtti.

Yoğun geçen programın ardından GÜVEN, Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı (OKA) Genel Sekreteri Mevlüt ÖZEN ve İl Müdürümüz Kadir GÜVEN pasta kesimi yaptılar.

ÇELTİK ÜRETİCİLERİMİZ BİLGİLENDİRİLİYOR

Alaşam İlçemizin Doyran Köyünde çeltik üreticileri ile akşam toplantısı yapıldı. Doyran Köyü 120 üreticisi ile yaklaşık 3000 dekarlık alanda çeltik üretimi yaparak ilçemiz tarımsal üretiminde çok önemli bir yere sahiptir. Üreticilerimizin çoğuna ulaşabilmek amacıyla akşam saatlerinde düzenlenen bilgilendirme toplantısına Soğukçam, Yukarı Soğukçam, Toplu ve Habilli Köylerindeki çeltik üreticilerimiz de yoğun ilgi gösterdi. Toprak Analizi ve Gübreleme, Çeltik Yetiştiriciliği, Çeltikte Görülen Yabancı Otlar ve Mücadele yöntemleri, Çeltik Hastalık ve Zararlıları ile Mücadelesi hakkında eğitim sunumu yapıldı.

Toplantıda, toprak analizi yapılan arazilerde bilinçli gübrelemenin yapılacağı, çiftçinin daha kaliteli, verimli ürün elde edeceği, daha az gübre kullanacağı bu yönde de maddi bir kazancı olacağı, ayrıca toprak analizi raporunu İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü'ne getiren vatandaşlarımızın destek primi alacağı bilgisi verildi. Çeltik Yetiştiriciliğinde suyun önemi ile arazilerin tesviye edilmesinin önemi hakkında görsel bilgiler aktarıldı.

Ayrıca, toplantıda üzerinde durulan diğer konulardan biri de Çeltikte Yabancı Otlar ve Mücadelesi ile Hastalık ve Zararlılar ile Mücadele kısmında doğru ilaç seçimi, ilacın dozu ve ilaçlama zamanına dikkat edilerek yapılan ilaçlamanın hem bitki sağlığı hem de insan sağlığı üzerindeki önemi ile çeltik hastalıklarının belirtilerini başlayan dönem ve ilerleyen dönemleri fotoğraflarla görsel olarak anlatıldı.

HAVALAR ISINDI KENELERE VE SİVRİSİNEKLERE DİKKAT!

Yaz aylarının gelmesi ile birlikte İlimizin riskli alanlarında sığır ve koyunlarda kene mücadelesi başlatıldı. Samsun Büyükşehir Belediye Başkanlığınca temin edilen kene ilaçları İl ve İlçe Müdürlüklerimizde görev yapan personeller tarafından ücretsiz olarak uygulanacaktır. İlk aşamada temin edilen 2 ton ilaçla yaklaşık 100.000 büyükbaş hayvan ilaçlanması yapılacaktır. Ayda bir tekrarlanması planlanan ilaçlama sonbahar mevsimine kadar devam edecek. Hayvanlar kene istilasından korundukça keneler ile bulaşan Kırım Kongo Kanamalı

Ateşi hastalığından korunmak mümkün olacaktır. İnsan ve hayvanların buldukları yerlerde yaşayan kenelere karşı hayvanlarda yürütülecek ilaçlama çalışmaları ile kan emme zinciri kırılarak kırsal yaşamda faaliyet gösteren özellikle çiftçilerde hastalık riski azaltılmış olacaktır.

SİVRİSİNEK MÜCADELESİ

Çeltik üretiminin yoğun olarak yapıldığı Terme İlçemizde halk sağlığını korumak amacıyla sivrisinek larva ve yumurtalarına karşı kanal, kanalet, gölet, akarsu ve durgun sularda Diflubenzuron etken maddeli larvasitlerle (tablet halinde) mücadele başlatıldı. Terme Çeltik Komisyonu toplanarak yazın halkımıza rahatsızlık veren sivrisineklere karşı ilaçlama çalışmalarının başlatılması kararı alındı. Çeltik Komisyonu Başkanı İlyas GÜN; "Başkanlığımızca mücadelede kullanılmak üzere 15.000 Adet tablet alınmıştır. Tabletlerin her birinin 42 gün boyunca 47m2 lik alanda sivrisinek larva ve yumurtalarına karşı etkisi sürmektedir. İlacın tablet şeklinde olması da yoğun bitki üremesi olan sulak alanlarımızda kullanımını kolaylaştırmıştır" dedi. Komisyonca oluşturulan 10 kişilik ekip ve 3 adet hizmet aracıyla hızlı ve etkin bir şekilde ilaçlamaya çalışmaları başlatıldı.

TARIMSAL KURAKLIK İL KRİZ MERKEZİ KOMİSYONU TOPLANDI

Doğal afetlerin son yıllarda artmasının nedeni küresel ısınmanın sonuçları olan, iklim değişikliğidir. İklim değişikliğinin belirtileri, meteorolojik uç değerlerdeki artış olarak bilinmektedir. Bu uç değerler aşırı yağış, yüksek sıcaklık artışları, şiddetli fırtınalar ve kuraklıktır. Tarımsal üretim, iklimsel faktörlerden önemli ölçüde etkilenmektedir. Bilhassa, yağış yetersizlikleri ve yağış rejimindeki düzensizlik verimde önemli ölçüde azalmaya sebebiyet vermektedir. Genel olarak, bitkilerdeki büyüme ve gelişme genetik yapının yanında, çevre ve yetiştirme şartları tarafından yönlendirilmektedir.

İl Müdürlüğümüz Koordinatörlüğünde, 2015 yılının tarımsal kuraklık yönünden değerlendirilmesi amacıyla Samsun İli Tarımsal Kuraklık İl Kriz Merkezi Komisyonu toplantısı yapıldı.

İl Müdürümüz Kadir GÜVEN yaptığı açılış konuşmasında; " 2015 yılında sahada yaptığımız fenolojik gözlemler neticesinde tarımsal üretim açısından 2015 yılının geçen yıla göre daha iyi bir yıl olacağı görülmektedir. Tarımsal Kuraklık Eylem Planı sadece kuraklık olduğunda uygulamaya konulan, normal yağışlı yıllarda unutulmuş bir plan olmayıp, yağışlı yıllarda da gelecek kuraklıklara hazırlık amacıyla tedbirlerin yerine getirilmesini amaçlayan sürdürülebilir bir plan olduğunu belirtmiştir" dedi. Daha sonra İl Müdürümüz Kadir

GÜVEN; iklim değişikliğinin İlimiz tarımına etkilerini, hububat ekili alanlar ile meyve ağaçlarının gelişimini gösteren fotoğraflar eşliğinde durum değerlendirmesi yaptı.

Meteoroloji Bölge Müdürlüğü tarafından yapılan meteorolojik değerlendirmede ise; Yeşilirmak ve Kızılırmak havzalarında metrekareye düşen yağış miktarında bir önceki yıla göre %100 civarında artış olduğu, sıcaklık değerlerinin ise normal seyrettiği açıklandı.

D.S.İ. 7. Bölge Müdürlüğü'nün İlimiz su rezervleri ile ilgili raporunda; yağışların barajların su doluluk kapasitesini artırdığını enerji üretimi açısından %87,6 içme suyu açısından %99 sulama suyu açısından ise %96,78 doluluk kapasitesine ulaştığı belirtildi.

MANTAR YETİŞTİRİCİLİĞİ HİZMETİÇİ EĞİTİMİ

İl Müdürlüğümüzde görev yapan teknik personele ve tarım danışmanlarına yönelik mantar yetiştiriciliği hizmet içi eğitimi yapıldı.

Eğitimde beyaz şapkalı mantar yetiştiriciliği, kayın mantarı yetiştiriciliği ve mantarın insan sağlığı bakımından yeri ve önemi konuları işlendi. Teknik eğitimin ardından üretici Bayram PALANCI ve Necaettin CAVDARO'ya ait işletmeler ziyaret edilerek inceleme ve gözlemler yapıldı.

Akabinde, Terme İlçesi Söğütlü Mahallesinde faaliyet gösteren üretici Hasan ÖZDEMİR'e ait kayın man-

tarı tesisine inceleme ziyareti yapıldı. Burada, kompost hazırlama, pastörizasyon, misel ekimi ve torbalama konusunda katılımcılara uygulama yaptırıldı. Kuluçka üniteleri ve üretime ünitelerinde gözlem yapıldı.

İl Müdür Vekilimiz Sayın Nail KIRMACI, mantar üretiminin çiftçi ekonomisi ve insan sağlığı bakımından çok önemli bir yere sahip olduğunu, İlimizde üretilen mantarın ancak yüzde 10'u kadarının İldeki üretim tesislerinden karşılandığını, yüzde 90 nispetinde üretim açığı bulunduğunu belirtti. Samsun İlinin kendi imkânlarıyla mantar üretilmesi için istekli çiftçilerimize ve yatırımcılara teknik bilgi yardımı bağlamında önemli kurumsal birikimimizin olduğunu ifade ederek, eğitimlere ve katılımcılara teşekkürlerini ilettili.

MANDALAR FESTİVALİ DELTAYA SALINDI

Kızılırmak Deltasında Manda Salım Festivali, Bafra Kaymakamlığı, Bafra Belediye Başkanlığı, Samsun Damızlık Manda Yetiştiricileri Birliğinin organize ettiği ve bu yıl ilki düzenlenen "deltaya manda salım festivali" 02.05.2015 tarihinde gerçekleşti.

Festival açılışında konuşma yapan Türkiye Damızlık Manda Yetiştiricileri Merkez Birliği Genel Başkanı Hüseyin Yılmaz, "son yıllarda manda sayımız hızla azalmaya başlayarak 2 milyon baş mandadan 120 bin gibi bir rakama düşmüştür. Bu yüzden Bakanlığımız Anadolu mandasının ıslah edilerek sayısının artırılması için halk elinde Anadolu Mandasının Islahı Projesini hazırlayarak bu projenin Manda Yetiştiricileri Birlikleri vasıtasıyla uygulanacağı şartından dolayı manda yetiştiricileri birlikleri kurmaya başlamıştır. Bugün itibari ile 24 ilde Manda Yetiştiricileri Birliği Kurulu olup halen 16 ilde halk elinde Anadolu Mandası Islahı Projesi yürütülmektedir. Bu yıl içerisinde de 3 ilimiz de daha bu proje uygulanmaya başlanacaktır. Dünyada manda sayısı her geçen gün artmaktadır. 1982 yılında 128 milyon olan dünya manda sayısı 2005 yılında 173 milyona ulaşmıştır. Ancak Türkiye'de 1980-2011 yılları arasında manda sayısı yüzde 91,9 azalmıştır" dedi.

İl Müdürümüz Kadir GÜVEN, "Samsun'un Türkiye'nin en fazla manda sayısına sahip bir il olması, bu üstünlüğün devamının sağlanması, bölgenin ve özellikle deltanın tanıtımı açısından ilk defa yapılan bu festivalin devam etmesi bölgemiz açısından yararlı olacaktır" dedi.

Katılımcıların konuşmalarının ardından yapılan yarışmalarda anaç manda dalında ve malak dalında ödül töreni düzenlendi. Bafra'lı yetiştiricilerin yarıştığı ağalığı ise 10.000 TL ile Doğanca Beldesinden Ahmet TAŞ kazanarak Manda Ağası seçildi. Katılımcılara plaket takdiminin ardından konserle festival güzel anılarla sona erdi.

HAYVANCILIK PROJELERİMİZİN DESTEKLEME ÖDEMELERİ YAPILDI

İlimizde uygulanan "Anaç manda ve halk elinde Anadolu mandası ıslah projesi" kapsamında yetiştiricilere toplam 4 milyon 341 bin TL destekleme ödemesi yapıldı.

Hayvancılık desteklemesinde anaç manda için 400 TL, Anadolu Mandası ıslah projesi kapsamında projeye dâhil olan yetiştiricilere manda başına 700 TL destek verildi. İlimizde anaç manda desteklemesinden 1389 çiftçi yararlandırılmış olup, destekleme miktarı 2 milyon 460 bin TL'dir. Anadolu Mandası ıslah projesi için 123 adet çiftçiye 1 milyon 881 bin TL destekleme ödemesi yapılmıştır.

İl Müdürümüz Sayın Kadir GÜVEN, "Anaç koyun-keçi ve halk elinde karayaka ıslah projesi" kapsamında yapılan destekleme ödemeleri için ise toplam 2 milyon 978 bin700 TL'nin yetiştiricilerin hesabına yatırıldığını söyledi. Hayvancılık desteklemesinde anaç koyun keçi için 20 TL, halk elinde karayaka ıslah projesi kapsamında projeye dâhil

olan yetiştiricilere koyun başına 35 TL destek verildi. İlimizde anaç koyun- keçi desteklemesinden 1.425 yetiştirici yararlandırılmış olup, 134 bin 207 adet koyun ve keçiye ödenen destekleme miktarı 2 milyon 684 bin TL'dir. Halk elinde karayaka ıslah projesi için 37 adet yetiştiriciye 289.700 bin TL destekleme ödemesi olmak üzere toplam 2 milyon 978 bin700 TL destekleme ödemesi yapıldı.

İL VE İLÇELERİMİZDE SU ÜRÜNLERİ KONTROLLERİ ARALIKSIZ DEVAM EDİYOR

İl Müdürlüğümüz Su Ürünleri Kontrolörleri ile Bafra, Terme ve Vezirköprü İlçe Müdürlükleri Su Ürünleri Kontrolörleri tarafından, Terme Simenit Gölü, Ayvacık Hasan Uğurlu Baraj Gölü, Vezirköprü Altinkaya ve Susuz Baraj Gölleri ile Bafra İlçesi Balık Göllerinde, su ürünleri av yasakları ve avcılıkta kullanılması yasak olan av araçları yönünden denetimler yapıldı. Yapılan denetimlerde 20 adet yaklaşık 3500 metre misina ağına el konularak yasak ihlalinde bulunan kişilere 1380 sayılı Su Ürünleri Kanununun ilgili maddeleri gereğince idari para cezası işlemi uygulandı.

İl Müdürümüz Sayın Kadir GÜVEN yaptığı açıklamada; amacın su ürünleri kaynaklarından ekonomik olarak yararlanarak üretimi ve su ürünleri-

nin ihracatını artırmak, stoklarının korunması ve sürdürülebilir su ürünleri avcılığının sağlanabilmesi olduğunu belirterek avlanma yasağı döneminde denetimlerin aralıksız olarak devam edeceğini belirtti.

YEM BİTKİLERİ ÜRETİMİNİ GELİŞTİRME ÇALIŞMALARI DEVAM EDİYOR

Canik İlçe Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü-müzce yem bitkileri ekimini yaygınlaştırmak amacıyla hazırlanan proje kapsamında çalışmalar hızla devam etmektedir. Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı destekli proje ile düşük gelire sahip çiftçilerimizin hayvancılık faaliyetleri geliştirilmeye çalışılmaktadır. 2014-2015 üretim döneminde korunga ve fiğ yetiştiriciliği projeleri uygulanmıştır.

Proje kapsamında 2014 sonbahar ekim döneminde 37 üreticiye 80 da alan için 1 ton Albayrak çeşidi fiğ tohumu ve 2015 ilkbahar döneminde 79 üreticiye 240 da alan için 3 ton korunga tohumu dağıtımı yapılmıştır. Bu proje ile kaliteli ve yüksek verimli tohumlar kullanılarak işletmelerin kaba yem ihtiyaçlarını karşıla-

yacak olan Fiğ ve Korunga üretiminin ilçe geneline yaygınlaştırılması hedeflenmektedir.

CANIK'DE ÜCRETSİZ SUNİ TOHURLAMA ÇALIŞMALARI BAŞLATILDI

Canik İlçemize bağlı 53 mahallede ekonomik düzeyi düşük hayvancılık işletmelerinin gelir düzeyini arttırmak amacıyla büyükbaş hayvanlarına ücretsiz olarak suni tohumlama çalışması yapıldı. Proje kapsamında;

- En az bir kulak küpesi kulağında takılı olan
- İlk tohumlama yaşı en az 14 ay olan
- Buzağılamadan sonra 25.günü tamamlamış olan
- Kızgınlığının 6-18.saatleri içinde olan
- Tohumlandığı tarih itibarıyla TÜRKVET sistemine kayıtlı "canlı" durumda olan hayvanlara,

Suni tohumlama çalışmaları yapılmaktadır.

Yetiştiricilerimizin suni tohumlama yaptırarak suni tohumlamadan ve etçi buzağılardan doğan buzağılara 75 TL/baş, DOKAP kapsamında buzağılara 150 TL/baş buzağı desteklemesinden faydalanmaları sağlanacaktır. Bununla beraber tohumlamayla elde edilen sığırlarda et ve süt verimi artacağı için daha kaliteli sığırların elde edilmesi sağlan-

acaktır. Ayrıca yavru atma (brucella) olmak üzere tabi tohumlama yoluyla bulaşan hastalıkların da önüne geçilmesi sağlanacaktır.

BÜYÜK VE KÜÇÜKBAŞ HAYVANLARDA AŞILAMA ÇALIŞMALARIMIZ DEVAM EDİYOR

Hayvancılığın yoğun olarak yapıldığı Kavak İlçemizde, görevli personelimiz ilçedeki büyükbaş ve küçükbaş hayvanların aşılama ve küpeleme çalışmalarına hızla devam etmektedir. Yürütülen kampanya kapsamında toplam 17 bin 28 büyükbaş hayvana şap ve sığır çiçeği hastalıklarına karşı koruyucu aşı yapıldı. Şap aşılama kampanyasını tamamlayan personelimiz, çiçek aşılama ve küpeleme çalışmalarına devam etmektedir. Küçükbaş hayvanlarda ise PPR (koyun keçi vebası) aşılama çalışmalarının yanı sıra küçük kuzularda kimliklendirme yapılmaktadır.

DAMIZLIK KOÇ DAĞITIMI GERÇEKLEŞTİRİLDİ

Dokap projesi çerçevesinde 100 ila 200 koyunu bulunan yetiştiricilerin sürülerinde bulunan kuzuların kalitesinin artırılması, gen değişiminin sağlanması ve koç veriminin yüksek olması ve koç değişiminin yapılmasını sağlamak amacıyla %80i devlet destekli olarak Damızlık Koç Dağıtımı Yapılmaktadır.

Tekkeköy İlçemizde projeden faydalanmak isteyen yetiştiricilerin başvuruları incelenerek koyun sayısı yeterli olanlara koçları verilmeye başlandı. Damızlık olarak alınması planlanan koçlar yerinde muayene edilerek alınan kan numunelerinden, Karadeniz Veteriner Araştırma Enstitüsünce yapılan tahliller sonucunda temiz olduğu görülen koçlar Çarşamba ilçesindeki koyun üreticilerinden alınarak İlçemiz Yukarıçinik köyünde koyun üreticisi Mümin SÜREM' e teslim edildi.

Diğer koyun üreticilerimizde bu proje kapsamında damızlık koç sahibi yapılmaya devam edilecektir.

ÖZGÜR TAVUK PROJESİ İLK ÜRÜNLERİNİ VERDİ

Samsun Büyükşehir Belediyesi'nin Serbest Sistem Yumurta Tavukçuluğu projesi kapsamında Ayvacık İlçemizde gerçekleştirilen "Özgür Tavuk Projesi" ilk ürünlerini vermeye başladı. Ayvacık Kaymakamı Sayın Can Kazım KURUCA, Yaşar KÖROĞLU isimli Lider çiftçimizi ziyaret ederek projeyi yerinde inceledi.

Proje kapsamında çiftçilerimize 300 adet tavuk verilmiş olup verime geçildiğinde 300 adet tavuktan günlük 250 adet yumurta elde edilmesi planlanmıştır. Gerçekleştirilen proje sayesinde tavuklar açık alanda yetiştiriliyor, hazır yemin yanı sıra özellikle bölgemizde fındık bahçelerinde dolaşarak doğal yolla besleniyorlar. Bu yöntem tavukların hem daha fazla yumurtlamasını hem de elde edilen yumurtaların vitamin bakımından daha zengin olmasına olanak sağlıyor. 14 aylık verimli yumurtlama dönemi sonunda tavukların köy tavuğu olarak satışı sunulması mümkün olacaktır.

BIÇERDÖVER OPERATÖRÜ YETİŞTİRİCİLİĞİ KURSU SONA ERDİ

2015 yılında biçerdöverle hasatta dane kaybını en alt seviyelere indirebilmek için İl Müdürlüğümüzce 06 Mart -24 Nisan 2015 tarihleri arasında Havza ve Bafra ilçelerimizde "Biçerdöver Operatörleri Yetiştirme Kursları" açıldı. Kursa katılan Havza ilçesinden 14, Bafra ilçesinden 23 başarılı kursiyere kurs sonunda törenle belgeleri verildi.

Konu ile ilgili İl Müdürümüz Kadir GÜVEN "2014 yılında ilimizde; buğday, çeltik, ayçiçeği ve soya hasadında toplam 326 adet biçerdöver kontrolü yapılmış olup, yapılan biçerdöver kontrollerinde; buğdayda dane kaybı %1,03, ayçiçeğinde %0,86, çeltikte %1,36 ve soyada %1,7 olarak gerçekleşmiştir. Kabul edilebilir dane kaybı bütün ürünlerde % 2 olduğuna göre buğdayda 1.898.238 TL, ayçiçeğinde 505.807 TL, çeltikte 1.244.097 TL, soyada 29.820 TL olmak üzere

biçerdöverle biçilen tüm ürünlerimizde ilimiz ekonomisine toplamda 3.677.962 TL katkıda bulunulmuştur. 2015 hasat döneminin çiftçilerimiz için bol ve bereketli olmasını dilerim" dedi.

AKTİF KADINLARIMIZ YARIŞIYOR

Dünya Çiftçiler Günü programında kadın çiftçilerimiz için Ladik İlçe Müdürlüğümüzce “Kadın Çiftçiler Yarışıyor” yarışması düzenleyerek motivasyonlarını yükseltmeyi hedeflendik. Programın açılış konuşmasını yapan İl Müdür Vekilimiz Sayın Nail KIRMACI, “Tarım ve çiftçilik zor bir iş ve çiftçilik insanlık tarihi kadar eski ve eskimeyen bir iştir. Bu işi yapan cefakar çiftçilerimizin yanında olmak için buradayız. Ülkenin sosyo ekonomik kalkınmasında tarım alanında faaliyet gösteren çiftçilerimiz, tüm dünyada ve ülkemizde kırsal hayatın sürekliliğinin sağlanmasında en önemli rolü üstlenmektedir. Kurum olarak yaptığımız yayım faaliyetleriyle, desteklemelerimizle ve yeniliklerin çiftçilerimize ulaştırılmasında, her zaman sizlerin yanındayız” dedi.

Kıyasıya mücadelenin yaşandığı “Kadın Çiftçiler Yarışıyor” yarışmasına 14 kadın çiftçi yarışmacı olarak katıldı. Yarışma sonunda Birinciliği Bahşi Mahallesi’nden Ayten Erdoğan, ikinciliği Büyükalan Köyünden Ülkü Yüksel, üçüncülüğü Bolat Köyünden Rukiye Çamur kazandı. Yarışmada birinci olana 1000 TL, ikinci olana 750 TL ve üçüncü yarışmacıya 500 TL ödül ve başarı belgesi verildi. Ayrıca yarışmaya katılan diğer yarışmacılara katılım belgesi ve 50 TL hediye çeki verildi.

KADIN ÇİFTÇİLERİMİZ TARIMSAL YENİLİKLERLE BULUŞUYOR

Bakanlığımızın başlatmış olduğu “Kadın Çiftçiler Tarımsal Yeniliklerle Buluşuyor” projesi kapsamında 3 ilçemizde Karadeniz Tarımsal Araştırma Müdürlüğü ile ortaklaşa düzenlenen proje yapıldı. Program kapsamında, Bafra, Çarşamba ve Canik İlçelerimiz’de tarımsal faaliyet içerisinde çok önemli bir yere sahip olan kadın çiftçilerimizin üretimdeki yeniliklerden ve yeni üretim tekniklerinden haberdar edilmesi amaçlandı. Çarşamba İlçemizde örtüaltı sebze, Canik İlçemizde örtüaltı sebze ve çilek, Bafra İlçemizde de açıkta kavun karpuz üretimi yapan kadın çiftçilerimize bombus arısının önemi hakkında bilgi verildikten sonra kovanları teslim edildi.

Sebze yetiştiriciliğinin yoğun olarak yapıldığı bu ilçelerimizde, tozlaşmaya yardımcı olması açısından bombus arılarından faydalanılmıştır. Yapılan çok sayıda araştırma sonucuna göre tozlaşma ve verim üzerine bal arıları ve bombus arıları ve değişik yöntemler karşılaştırılmış; bombus arılarının bal arısı ve diğer tekniklerden daha etkili ve başarılı oldukları, verimi büyük oranda artırdığını ve üretim girdilerini azalttığı tespit edilmiştir.

KADIN ÇİFTÇİLERİMİZE "PATATES" PROJESİ"

Canik İlçe Müdürlüğümüzce kadın çiftçilerimize yönelik "Yemeklik Patates Üretimine Yaygınlaştırılması Projesi" yapıldı. Gürgenyatak ve İmamlar Mahallelerimizde 4 aileye 8 dekar alanda patates dikimi yaptırıldı. Patates tarımının aynı alanda fındık ürününe göre getirisi daha yüksek olmaktadır. Projede yöreye uygun çeşit tohumluk kullanılmış olup, dikim öncesinde tohumluk ilaçlamasının yapıldı. İlçe Müdürlüğümüz personeli tarafından yetiştiricilik aşamasında teknik bilgiler kadın çiftçilerimize aktararak bitki besleme ve bitki koruma uygulamalarının sağlıklı bir şekilde uygulanması sağlandı. Projede hedef kitle olarak kadın çiftçiler belirlenmiş olup ile 1 dekar alandan ortalama 4,0 ton patates üretimi planlanarak kadınlarımızın aile ekonomisine katkı sağlamaları ve gelirlerinde artış elde etmeleri sağlanacaktır.

KADIN ÇİFTÇİ EĞİTİMLERİ VE SERTİFİKA TÖRENLERİ DEVAM EDİYOR

Bakanlığımız ile Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ve Ziraat Odaları Birliği arasında imzalanan "Kadın Çiftçi Eğitimi İşbirliği" protokolü çerçevesinde tüm ilçelerimizde kadın çiftçilerimize yönelik olarak tarımsal konular, iklim değişikliği, kadın sağlığı, toplumsal cinsiyet eşitliği ve kooperatifçilik konularında eğitimler düzenlendi. Eğitimi tamamlayan kadın çiftçilerimize törenle katılım sertifikaları verilmeye devam ediliyor.

Terme İlçemizin 5 mahallesinden toplam 143 çiftçi kadınıma eğitim verildi. Kadın Sağlığı konusunda İlçe Toplum Sağlığı Merkezi ile işbirliği yapılarak sağlık eğitimi verildi. Kooperatifçilik ve girişimcilik konularında bilinçlenmelerini sağlamak amacıyla girişimci ruha sahip 10 kadın çiftçimiz ile Ziraat Odaları Birliği sponsorluğunda Amasya ve Aksaray'daki kooperatiflere gezi düzenlendi. Salıpazarı İlçemizde de devam eden toplantılarımızda İlçemiz kadın çiftçilerine Kırsalda Kadın ve Girişimcilik, Aile İçi İletişim ve Mantar Yetiştiriciliği hakkında eğitim verildi. Canik İlçemizde de Hacismail, Düzardıç, Gökçepınar ve Toygar mahallelerinde 91 kadın çiftçimizin katılımıyla gerçekleşen eğitim sonunda Hacismail İlkokulunda katılım belgesi töreni düzenlendi.

DÜNYA ÇİFTÇİLER GÜNÜNÜZ KUTLU OLSUN!

Uluslararası Tarım Üreticileri Federasyonu'nun kuruluş günü olan 14 Mayıs, yalnızca ülkemizde değil kuruluşa üye bütün ülkelerde "Dünya Çiftçiler Günü" olarak çeşitli etkinlikler çerçevesinde kutlanmaktadır. Dünya Çiftçiler Günü nedeniyle bir mesaj yayınlayan İl Müdüremüz Sayın Kadir GÜVEN; en kısa anlatımıyla çiftçinin, toprağı ekerek geçimini sağlayan kimse olduğunu belirterek sözlerine şöyle devam etti:

Ülkemiz tarımsal nüfusun yoğunluklu olarak yaşadığı bir coğrafya üzerindedir. Çiftçinin ve köylünün olmadığı bir ülkede, tüm tarım ürünleri ve hayvansal ürünlerin fabrikalarda üretilebilmesi, insanoğlunun geldiği en son nokta olan 21. Yüzyıl teknolojisiyle bile mümkün müdür? Elbette ki hayır. Bugün Ay'a kısa seyahatler bile imkan dahilinde iken, hala bitkisel üretimin bir teknolojik alternatifi olmadığına göre; çiftçimizin kıymetini bilmek, hak ettiği saygıyı gösterirken de tarım camiası olarak görevimizin gereği olan

desteği kendilerine vermek durumundayız. Bundan onur duyarız. Bu bağlamda biz tarım çalışanları; yaşımız, konumumuz, unvanımız her ne olursa olsun, çiftçilerimizi tarımsal bilgi anlamında desteklemekle mükellef olduğumuzu kabul etmekle birlikte, bir yandan da onlardan öğreneceğimiz çok şey olduğunun nezaket ve bilinciyle hizmet etmekteyiz. Dünya Çiftçiler Günü olan 14 Mayıs'ın, çiftçilerimizin her yönden gelişmesine olumlu katkılar sağlamaya vesile olacağı inancıyla tüm çiftçilerimizin bu anlamlı gününü en içten duygularla kutluyorum.

FAO, 2015'İ DÜNYA TOPRAK YILI İLAN ETTİ

Birleşmiş Milletler'in toprağa yönelik farkındalığı arttırmak ve kritik öneme sahip bu kaynağın sürdürülebilir kullanımını teşvik etmek için 2015 yılını "**Uluslararası Toprak Yılı**" ilan etmesiyle ilgili açıklama yapan İl Müdüremüz şunları kaydetti:

"Bugün dünyada açlıkla karşı karşıya olan 805 milyondan fazla insan var. Küresel toprak kaynaklarının bir kısmının zaten verimsiz kullanılmasına, bir de insanların toprak üzerindeki uygulamalarının toprağın temel işlevlerini azaltacak ya da tüketecek kadar kritik düzeylere gelmiş olması eklenince topraklarımız için **elle tutulur bir şeyler yapılması** artık elzem hale gelmiştir. Bu amaçla FAO; "herkes için ve hep birlikte yürütülen sürdürülebilir bir kalkınma" hedefi doğrultusunda, Toprak Yılı ilan ettiği 2015 yılı boyunca tüm insanları bu ciddi ve doğrudan insanlığı ilgilendiren meselede topraklar için aktif rol almaya ve duyarlılığı artırmaya yönelik çabaya davet etmiştir.

Ülkemizde de özel sektör, üniversiteler ve araştırma kurumlarının katıldığı Dünya Toprak Günü kutlamaları, FAO Türkiye Temsilciliği ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığımızın yakın işbirliğinde gerçekleşmiştir. Sürdürülebilir bir kalkınma için toprakların öneminin vurgulandığı kutlamalarda, Bakanlığımızın arazi toplulaştırma yasası ve

toprakla ilgili diğer projeleri de gündeme gelmiştir.

Bildiğimiz gibi FAO-Türkiye Ortaklık Programı (FTPP) çerçevesinde toprak odaklı bir projenin amacını; gıda güvenliğini sağlamak ve iklim değişikliğinin etkilerini orta ve uzun vadede en aza indirmek için Türkiye'nin toprak kaynaklarını sürdürülebilir ve verimli şekilde kullanabilmek oluşturmuyor.

Dolayısıyla biz de **2015 Toprak Yılı'nı buradan kutuyor**, insanlığın can simidi olan topraklarımızı koruma ve daha dikkatli kullanma yolunda üzerimize düşecek her görevi şimdiden kabul ediyor ve diyoruz ki:

TOPRAĞIMIZ BOL ÜRÜNÜMÜZ BEREKETLİ OLSUN."

KKYDP 9. ETAP EKONOMİK YATIRIMLARIN SONUÇLARI AÇIKLANDI

Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı kapsamında 9. Etap Ekonomik Yatırımlar için İl Müdürlüğü-müze 18 başvuru yapıldı. Yapılan 18 başvurudan İl Proje Değerlendirme Komisyonunda incelenerek uygun olarak değerlendirilerek Bakanlığımıza sunulan 13 projenin tamamı destekleme kapsamına alındı. Hibe sözleşmesi imzalamaya hak kazanan 13 projenin toplam proje tutarı 19.388.298,33 TL ve talep edilen hibe miktarı ise 6.838.966,78 TL 'dir. İlimiz tarımına önemli katkılar sağlayan Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı Ekonomik Yatırımlar kısmında bugüne kadar ilimizde toplam 134 proje tamamlanmıştır. Tamamlanan 61.637.008 TL tutarındaki bu projeler için 27.908.594 TL hibe desteği ödemesi yapılmıştır.

KKYDP 9.ETAP EKONOMİK YATIRIMLAR HİBE SÖZLEŞMESİ İMZALAMAYA HAK KAZANAN PROJELER

No	Başvuru Sahibi	Projenin Adı	Toplam Proje Tutarı (TL)	Hibe Tutarı (TL)
1	KARADENİZ KAFES SAN. TİC. LTD.ŞTİ.	Çelik Silo Tesisi Projesi	829.600,00	414.800,00
2	AKÇA KARDEŞLER TARIM ÜRÜN. VE TAŞ. LTD.ŞTİ	Fındık Kırma ve İşleme Tesisi Projesi	1.467.500,00	500.000,00
3	BİRLİK TARIM HAYVANCILIK GIDA SANAYİ DİŞ TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	Hayvansal Orijinli Gübre İşlenmesi ve Depolanması Tesisi	2.050.000,00	1.000.000,00
4	HASER TARIM MAKİNA BAKLIYAT UN YEM NAK. TİC.VE SAN. LTD.ŞTİ.	Kapasite Artırımı ve Teknoloji Yenileme Projesi	270.000,00	135.000,00
5	KUL TAVUKÇULUK HAYVANCILIK VE PAZARLAMA TİC. LTD.ŞTİ	Fulfet Soya İşleme Tesisi Projesi	690.000,00	345.000,00
6	YILMAZ FINDIK ENTEGRE SANAYİ VE TİCARET A. Ş.	Fındık İşleme Tesisi Tamamlama Projesi	2.944.132,00	500.000,00
7	OR-SAM TARIM VE ZİRAİ ÜR. UNLU MAM. İM PAZ. DAN. TİC.A. Ş.	Alternatif Enerjili Sera Kurulum Projesi	3.000.000,00	1.500.000,00
8	KIZILIRMAK PLAS. GIDA ENERJİ İNŞ. NAK. İM. İTH. İHR. SAN. VE TİC.	Kızılırmak Teknoloji Geliştirme Projesi	2.686.769,79	500.000,00
9	GÜDÜL TAVUKÇULUK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	Alternatif Enerji Üretim Tesisi Projesi	352.000,00	176.000,00
10	ERDAL DOĞAN	Soğuk Hava Deposu Tesisi Projesi	667.938,60	333.969,30
11	SAMSUN GIDA SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	Fındık İşleme Tesisi Tamamlama Projesi	2.561.962,98	500.000,00
12	BAFRA BAKLIYAT PİRİNÇ SANAYİ VE TİCARET LTD ŞTİ.	Bafra Pirinç İnovasyon ve Kapasite Artışı Projesi	1.000.000,00	500.000,00
13	NURSEVEN ASSAN	Kuruyemiş İşleme ve Paketleme Tesisi Yeni Yatırım Projesi	868.394,96	434.197,48
TOPLAM			19.388.298,33	6.838.966,78

PERSONELİMİZ BAHARI SPORLA KARŞILADI

Baharı spor etkinliği ile karşılayan İl Müdürlüğümüzde 04 Mayıs 2015- 30 Mayıs 2015 tarihleri arasında futbol turnuvası düzenlendi. İl ve İlçe Müdürlüklerimizde çalışan personelimizin birbirleriyle tanışıp kaynaşmalarını sağlamak, motivasyonlarını yükseltmek amacıyla düzenlenen İlkbahar-Yaz halı saha futbol turnuvasına personelimiz büyük ilgi gösterdi.

Turnuvaya 5 Şube Müdürlüğü ve 12 İlçe Müdürlüğümüz personeli katıldı. İddialı ve heyecanlı başlayan turnuvada kıyasıya mücadele edildi. 4 grup halinde yapılan karşılaşmalarda;

A Grubunda; Hayvan Sağlığı ve Yet. Şube Md, Tarımsal alt Yapı Şb. Md, Canik İlçe Md, Asarcık İlçe Md, İdari ve Mali İşler Şb. Md.

B Grubunda; Alaçam İlçe Md, Bafra İlçe Md, Balıkçılık ve Su Ürn. Şb. Md, Ladik İlçe Md.

C Grubunda; İlkadım İlçe Md, Terme İlçe Md, Çarşamba İlçe Md, Ayvacık+Salıpazarı İlçe Md.

D Grubunda; Tekkeköy İlçe Md, Bitkisel Ürt.ve Bit. Sağ. Şb.Md, Ondokuz Mayıs İlçe Md, Yakakent İlçe Müdürlüğü karşı karşıya geldi.

Çekişmeli geçen turnuvanın final müsabakası Bafra ve Terme İlçe Müdürlüklerimiz arasında yapıldı. 7-2 biten karşılaşmanın şampiyonu ise Bafra Tarım İlçe Müdürlüğümüz oldu.

İl Müdür Yardımcımız Dr. Habip MURUZ OMÜ 'deki Yeni Görevine Başladı

İl Müdürlüğümüzde yaklaşık iki yıldan beri İl Müdür Yardımcısı olarak görev yapmakta iken, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Veteriner Fakültesi Zootekni ve Hayvan Besleme Bölümü, Hayvan Besleme ve Beslenme Hastalıkları Ana Bilim Dalında Yardımcı Doçent kadrosuna naklen atanan Dr. Habip MURUZ, İl Müdürlüğümüzdeki görevinden ayrılmıştır. Kendisine yeni görevinde başarılar dileriz.

YEDİĞİNE İÇTİĞİNE
DİKKAT ET
GÜVENİLİR GIDA
TÜKET

	Güvenilir gıda, etiketli ve ambalajlı olmalıdır.
	Güvenilir gıda, muhafaza ve satış kurallarına uygun olmalıdır.
	Güvenilir gıda, son tüketim tarihi geçmemiş olmalıdır.
	Güvenilir gıda, gereği gibi hazırlanan ve korunandır.
	Güvenilir gıda, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'ndan izin belgesi olan, fiziksel, kimyasal ve biyolojik riskleri taşımayandır.

TÜYAP

Samsun

Tüyp Tüm Fuarçılık Yapım A.Ş

www.tuyap.com.tr

SAMSUN TARIM FUARI 2015

**Samsun Tarım, Hayvancılık ve
Teknolojileri Fuarı**

www.tarimfuarisamsun.com

16 - 20 Eylül 2015

Hampton

Adrenalin
REKLAM AJANSI

TFYD
Dış Banka
Türkiye Fuar ve Kongre Merkezi

TÜYAP

SAMSUN

TÜYAP SAMSUN FUAR VE KONGRE MERKEZİ

Tekkeköy / SAMSUN

"Karadeniz'den Dünyaya"

BU FUAR 5174 SAYILI KANUN GEREĞİNCE TOBB (TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR BİRLİĞİ) DENETİMİNDE DÜZENLENMEKTEDİR.